

Republika Hrvatska
Općinski sud u Varaždinu
Varaždin, Trg slobode 9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Varaždinu, po sutkinji Jadranki Orlović, u pravnoj stvari tužitelja Branimir Mrkonjić, OIB: 75257073847, Dravska 5, Varaždin, zastupanog po punomoćnicima, odvjetnicima u Zajedničkom odvjetničkom uredu Marijan Fosin i Božica Petak Vujec u Varaždinu, protiv tuženika ADDIKO BANK d.d., Zagreb, Slavonska avenija 8, OIB 14036333877, zastupanog po punomoćnicima, odvjetnicima u odvjetničkom društvu Ćurković i Šanjug d.o.o., Zagreb, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon provedene glavne javne rasprave zaključene 6. listopada 2026. u prisutnosti punomoćnika stranaka, 23. listopada 2026. kao dana donošenja i objave presude,

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je ništetan i bez pravnog učinka dio odredbe Ugovora o kreditu broj 136-307/2007 od 13.12.2007., sklopljen između tužitelja Branimira Mrkonjića, OIB: 75257073847, Dravska 5, Varaždin, i tuženika Addiko Bank d.d., Slavonska avenija 6, 10000 Zagreb, OIB: 14036333877, solemniziran po javnom bilježniku Rankici Benc iz Varaždina, pod brojem OV-592/2016 od 1. veljače 2016., u čl. 6., a koji glasi:

"Banka je ovlaštena u slučaju promjene situacije na tržištu izvršiti promjenu kamatne stope sukladno Odluci o kamatnim stopama Hypo-Alpe-Adria-Bank d.d. Korisnik kredita svojim potpisom na ovom ugovoru izjavljuje da je suglasan i da prihvaća primjenu odluke o kamatnim stopama kao i sve njene kasnije izmjene i dopune."

te se utvrđuje da je ništetan i bez pravnog učinka dio odredbe Ugovora o kreditu broj 136-307/2007 od 13.12.2007., sklopljen između tužitelja Branimira Mrkonjića, OIB: 752557073847, Dravska 5, Varaždin i tuženika Addiko Bank d.d., Slavonska avenija 6, 10000 Zagreb, OIB: 14036333877, solemniziran po javnom bilježniku Rankici Benc iz Varaždina, pod brojem OV-592/2016 od 1.2.2016. godine, u čl. 4., a koji glasi:

"Kredit se otplaćuje u ... mjesečnih anuiteta u kunskoj protuvrijednosti CHF obračunate po srednjem tečaju za CHF Hypo-Alpe-Adria-Bank d.d. na dan plaćanja."

te u dijelu čl. 3. koji glasi:

"Kamata se obračunava u CHF, a naplaćuje u kunama po važećem srednjem tečaju za devize Hypo-Alpe-Adria-Bank d.d. na dan plaćanja..."

te je ništetna i ugovorena valuta u CHF iz čl. 2. Ugovora o kreditu prema kojoj je vezana glavnica za švicarski franak.

II. Nalaže se tuženiku Addiko bank d.d., OIB: 14036333877, Slavonska avenija 6, Zagreb da tužitelju Branimiru Mrkonjiću, OIB: 75257073847, Dravska 5, Varaždin na ime zakonske zatezne kamate u razdoblju od 2.2.2008. do 30.9.2015. isplati iznos od 7.723,85 EUR (sedam tisuća sedamsto dvadeset tri eura i osamdeset pet centi), sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana podnošenja tužbe 14.5.2019. po stopi koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena do 30.12.2022., od 31.12.2022. po stopi koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, od 1.1.2023. za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena te od 31.12.2023. do isplate po stopi koja se određuje se za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, a od 1. siječnja 2025. referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, sve u roku 15 dana.

III. Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja Branimira Mrkonjića, OIB: 75257073847, Dravska 5, Varaždin u dijelu u kojem na dosuđeni mu iznos od 7.723,85 EUR potražuje zakonsku zateznu kamatu koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećana za pet postotnih poena, u kunskoj protuvrijednosti CHF do 31. srpnja 2015., od 01. kolovoza 2015. godine do 30. rujna 2015. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, tekuću od 1.9.2015. do 13.5. 2019.

III. Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja Branimira Mrkonjića, OIB: 75257073847, Dravska 5, Varaždin u dijelu koji glasi:

" Nalaže se tuženiku Addiko Bank d.d., Slavonska avenija 6, 10000 Zagreb, OIB: 14036333877, da tužitelju Branimiru Mrkonjiću, OIB: 75257073847, Dravska 5, Varaždin isplati iznos od 12.449,79 EUR (slovima: dvanaest tisuća četiristotinečetdesetdevet eura i sedamdesetdevet centa) sa zakonskom zateznom kamatom u skladu s čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećana za 5 postotnih poena, tekućom od uplate svakog pojedinog mjesečnog anuiteta, u

kunskoj protuvrijednosti CHF pa do 31.07.2015. godine, od 01.08.2015. godine pa do 31.12.2022. godine uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, a od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, te za razdoblje od 01.01.2024. godine pa nadalje do isplate po godišnjoj stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope, tj. kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granične kamatne stope proizašle iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine i to:

na iznos od 175,14 EUR sa kamatom od 1.4.2011. do plaćanja;
 na iznos od 244,61 EUR sa kamatom od 1.5.2011. do plaćanja;
 na iznos od 298,79 EUR sa kamatom od 2.6.2011. do plaćanja;
 na iznos od 306,83 EUR sa kamatom od 1.7.2011. do plaćanja;
 na iznos od 360,09 EUR sa kamatom od 2.8.2011. do plaćanja;
 na iznos od 334,43 EUR sa kamatom od 1.9.2011. do plaćanja;
 na iznos od 306,37 EUR sa kamatom od 1.10.2011. do plaćanja;
 na iznos od 266,93 EUR sa kamatom od 1.11.2011. do plaćanja;
 na iznos od 264,86 EUR sa kamatom od 1.12.2011. do plaćanja;
 na iznos od 277,69 EUR sa kamatom od 1.1.2012. do plaćanja;
 na iznos od 288,88 EUR sa kamatom od 1.2.2012. do plaćanja;
 na iznos od 290,38 EUR sa kamatom od 1.3.2012. do plaćanja;
 na iznos od 282,64 EUR sa kamatom od 1.4.2012. do plaćanja;
 na iznos od 287,86 EUR sa kamatom od 1.5.2012. do plaćanja;
 na iznos od 291,44 EUR sa kamatom od 1.6.2012. do plaćanja;
 na iznos od 285,42 EUR sa kamatom od 1.7.2012. do plaćanja;
 na iznos od 287,01 EUR sa kamatom od 1.8.2012. do plaćanja;
 na iznos od 282,50 EUR sa kamatom od 1.9.2012. do plaćanja;
 na iznos od 272,89 EUR sa kamatom od 2.10.2012. do plaćanja;
 na iznos od 283,28 EUR sa kamatom od 1.11.2012. do plaćanja;
 na iznos od 288,26 EUR sa kamatom od 1.12.2012. do plaćanja;
 na iznos od 284,63 EUR sa kamatom od 1.1.2013. do plaćanja;
 na iznos od 265,04 EUR sa kamatom od 1.2.2013. do plaćanja;
 na iznos od 281,68 EUR sa kamatom od 1.3.2013. do plaćanja;
 na iznos od 283,14 EUR sa kamatom od 3.4.2013. do plaćanja;
 na iznos od 276,61 EUR sa kamatom od 1.5.2013. do plaćanja;
 na iznos od 256,32 EUR sa kamatom od 1.6.2013. do plaćanja;
 na iznos od 255,81 EUR sa kamatom od 2.7.2013. do plaćanja;
 na iznos od 260,79 EUR sa kamatom od 1.8.2013. do plaćanja;
 na iznos od 268,78 EUR sa kamatom od 1.9.2013. do plaćanja;
 na iznos od 279,85 EUR sa kamatom od 1.10.2013. do plaćanja;

na iznos od 274,14 EUR sa kamatom od 1.11.2013. do plaćanja;

na iznos od 278,18 EUR sa kamatom od 1.12.2013. do plaćanja;
na iznos od 282,76 EUR sa kamatom od 1.1.2014. do plaćanja;
na iznos od 130,74 EUR sa kamatom od 1.2.2014. do plaćanja;
na iznos od 135,68 EUR sa kamatom od 1.3.2014. do plaćanja;
na iznos od 134,06 EUR sa kamatom od 1.4.2014. do plaćanja;
na iznos od 128,59 EUR sa kamatom od 1.5.2014. do plaćanja;
na iznos od 126,84 EUR sa kamatom od 1.6.2014. do plaćanja;
na iznos od 127,63 EUR sa kamatom od 1.7.2014. do plaćanja;
na iznos od 133,84 EUR sa kamatom od 1.8.2014. do plaćanja;
na iznos od 139,06 EUR sa kamatom od 1.10.2014. do plaćanja;
na iznos od 137,98 EUR sa kamatom od 1.11.2014. do plaćanja;
na iznos od 142,50 EUR sa kamatom od 2.12.2014. do plaćanja;
na iznos od 145,57 EUR sa kamatom od 1.1.2015. do plaćanja;
na iznos od 143,76 EUR sa kamatom od 16.1.2015. do plaćanja;
na iznos od 289,69 EUR sa kamatom od 1.3.2015. do plaćanja;
na iznos od 144,26 EUR sa kamatom od 1.4.2015. do plaćanja;
na iznos od 144,26 EUR sa kamatom od 1.5.2015. do plaćanja;
na iznos od 144,26 EUR sa kamatom od 2.6.2015. do plaćanja;
na iznos od 144,26 EUR sa kamatom od 1.7.2015. do plaćanja;
na iznos od 144,26 EUR sa kamatom od 1.8.2015. do plaćanja;
na iznos od 144,26 EUR sa kamatom od 1.9.2015. do plaćanja;
na iznos od 144,26 EUR sa kamatom od 1.10.2015. do plaćanja;

sve u roku od 15 dana."

V. Nalaže se tuženiku Addiko bank d.d., OIB: 14036333877, Slavonska avenija 6, Zagreb da tužitelju tužitelja Branimira Mrkonjića, OIB: 75257073847, Dravska 5, Varaždin naknadi parnični trošak u iznosu od 3.455,95 EUR (tri tisuće četrsto pedeset pet eura i devedeset pet centi) s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana donošenja ove presude, 23. listopada 2026. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, a to je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, a od 1. siječnja 2025. referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, u roku od 15 dana, dok se preostali dio tužiteljevog zahtjeva za naknadu parničnog troška od 125,00 eura odbija.

VI. Tuženikov zahtjev za naknadu parničnog troška se odbija

Obrazloženje

1. Tužitelj je 14. svibnja 2019. podnio tužbu protiv tuženika radi povrata stečenog bez osnova zbog primjene ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu sklopljenog s tuženikom o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u CHF,

odnosno isplate novčanog iznosa koji je prema navodima tužbe više platio tuženiku zbog primjene tih ugovorih odredbi za koje tvrdi da su ništetne. U tužbi navodi da je kao korisnik kredita s tuženikom 13. prosinca 2007. sklopio Ugovor o kreditu broj 136-275/2005 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine. Dana 1. veljače 2016. sklopio je Aneks uz ugovor o kreditu broj 136-307/2007 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15) kojim je provedena konverzija kredita u kredit s valutnom klauzulom u EUR. Provedena konverzija kredita sukladno Zakonu o potrošačkom kreditiranju iz 2015. nije od utjecaja na ništetne ugovorne odredbe o promjenjivosti kamatne stope sukladno odluci tuženika te ništetnoj ugovornoj odredbi po kojoj je glavnica i kamata vezana uz valutu CHF. Odredbom čl. 236. Zakona o obveznim odnosima propisano je da ništetan ugovor ne postaje valjan kad uzrok ništetnosti naknadno nestane. Tužitelj ističe da sklopljenim Dodatkom ugovoru o konverziji nije nestao uzrok ništetnosti, budući da učinkom konverzije tužitelju nije naknađen iznos oštećenja zbog ništetnosti temeljem nepoštenih ugovornih odredaba za valutnu klauzulu u CHF i zbog jednostrano promjenjive kamatne stope iz usporedivih EUR kredita, nije obračunao zakonsku zateznu kamatu te nije izvršio isplatu tužitelju na koji isti ima pravo zbog više plaćenog tuženiku. Konverzijom se, a ni Zakonom o potrošačkom kreditiranju ne propisuje uklanjanje ništetnih ugovornih odredaba iz osnovnog ugovora, a navedeno je potvrđeno i rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. Naime, Vrhovni sud Republike Hrvatske obrazložio je kako činjenica sklopljenog Dodatka ugovoru o kreditu na temelju Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditu ne znači da bi korisnik kredita izgubio pravo na utvrđenje pojedinih odredaba ugovora o kreditu ništetnima. Tužitelj se stoga poziva na pravno utvrđenje iz presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. te ovu tužbu unatoč sklopljenom Dodatku ugovora o kreditu temeljem Zakona o potrošačkom kreditiranju podnosi radi utvrđenja ništetnosti ugovornih odredaba kojima je bila ugovorena promjena kamatne stope sukladno odluci tuženika i ugovorne odredbe kojom je bila ugovorena valuta u CHF, a uslijed utvrđenja ništetnosti traži i ostvarivanje prava na isplatu za koju smatra da mu pripada zbog više plaćenog tuženiku, a koji iznos je tuženik stekao bez osnove. Budući da prihvaćena konverzija kredita u kreditu uz valutnu klauzulu EUR ne predstavlja osnovu za gubitkom pravnog interesa tužitelja, tužitelj ističe da je ugovorom o namjenskom kreditu tuženik odobrio i stavio mu na raspolaganje kredit u iznosu kunske protuvrijednosti iznosa od 165.000,00 CHF obračunato po srednjem tečaju za devize Hypo-Alpe-Adria-Bank d.d. važećem na dan korištenja kredita. U čl. 3. Ugovora o kreditu broj 136-307/2007 od 13. prosinca 2007. bila je ugovorena kamatna stopa na dan sklapanja ugovora o kreditu od 5,25% godišnje, a u čl. 6. istog ugovora promjenjivost kamatne stope sukladno odluci o kamatnim stopama Hypo-Alpe-Adria-Bank d.d. U čl. 4. Ugovora o kreditu bilo je ugovoreno da se kredit otplaćuje u mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti CHF obračunati po srednjem tečaju za CHF Hypo-Alpe-Adria Bank d.d. na dan plaćanja. Odredba čl. 6. Ugovora o kreditu broj 136-307/2007 od 13. prosinca 2007. kojom je ugovorena promjenjivost kamatne stope temeljem odluke o kamatnim stopama tuženika kao i vezanost uz valutnu klauzulu u čl. 4., su temeljem odredbe čl. 322. Zakona o obveznim odnosima (dalje ZOO) ništetne. Ugovorna odredba kojom je ugovorena promjenjivost kamatne stope i vezano samo uz određenu valutnu klauzulu bez da se istovremeno precizno odrede uvjeti promjenjivosti i referentna stopa za koju se promjena veže, dakle sve ovisi samo o odluci jednog ugovaratelja i to tuženika, uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja kao

potrošača. Ništetnost ugovornih odredaba proizlazi zbog protivnosti prisilnim propisima i to odredbi čl. 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača. Odredbom čl. 96. Zakona o zaštiti potrošača propisano je da ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu o savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu o pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a smatra se da se u pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca, te zbog toga potrošač nije imao utjecaj na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca. Odredbom čl. 97. istog zakona propisano je da nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni, ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive. U konkretnom slučaju ne može se govoriti o lakoj razumljivosti kad se radi o potpuno neodređenim odredbama. Nadalje činjenica promjenjivosti obveze tužitelja kao potrošača u odnosu na kamatu, a koju banka kao tuženik određuje jednostrano, protivna je načelu savjesnosti i poštenja, na način kako je to propisano odredbom čl. 4. ZOO-a, dakle da su se u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici dužni pridržavati načela savjesnosti i poštenja. Povreda načela savjesnosti i poštenja postoji zbog povreda odredbe čl. 247. ZOO-a kojim je propisano da je ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnom sastojcima ugovora. Bitni sastojci ugovora o kreditu su predmet i cijena, a cijena podrazumijeva kamatu. S obzirom da je ugovor tuženika standardni ugovor banke na koji tužitelj kao potrošač nije mogao utjecati, a u ugovoru tuženik nije izričito utvrdio parametre za promjenu kamatne stope niti metodu izračuna tih parametara, protivno prisilnim propisima, takvim ugovornim odredbama tuženik je prouzročio znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja kao potrošača protivno načelu savjesnosti i poštenja, a slijedom čega su takve odredbe ništetne. Budući da kamata spada u cijenu, a cijena podrazumijeva činidbu koju je tužitelj u obvezi plaćati tuženiku, promjenjivost kamatne stope sukladno odluci tuženika protivno je odredbi čl. 269. ZOO-a, kojom je propisano da činidba mora biti moguća, dopuštena i određena, odnosno određiva. Odredbom čl. 270. ZOO-a propisano je kad je činidba nemoguća, nedopuštena, neodređena ili neodrediva, ugovor je ništetan. Tuženik je mijenjao visinu kamatne stope sukladno svojoj odluci, a o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a tužitelju je o promjeni samo dostavio pisanu obavijest, bez da je takvu promjenu tražio bilo kakvu suglasnost tužitelja. Tužitelj napominje kako je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske presudom i rješenjem broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. u odnosu na tuženika, a temeljem tužbe tužitelja Potrošač – Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača, presudio odredbe Ugovora koje su na identičan način sadržane i u Ugovoru o kreditu broj 136-307/2007 od 13. prosinca 2007. između tužitelja i tuženika, a u odnosu na promjenu kamatne stope sukladno odluci banke, ništetnim. Tužitelj ističe da je kamatna stopa na dan sklapanja Ugovora o kreditu broj 136-307/2007 od 13. prosinca 2007. iznosila 5,25% godišnje, a tuženik je protivno načelu savjesnosti i poštenja sukladno odluci banke mijenjao kamatnu stopu, čime je došlo do promjene i visine mjesečnih anuiteta u odnosu na pri otplatni plan. Tuženik osim što je mijenjao kamatnu stopu sukladno svojoj odluci i na taj način nije postupao po načelu savjesnosti i poštenja u odnosu na tužitelja kao potrošača, je u ugovoru o kreditu broj 136-307/2007 od 13. prosinca 2007. ugovorio i nepoštene i ništetne odredbe na način da je ugovorio valutu uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora nije kao trgovac, tužitelja kao potrošača u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a što je uzrokovalo neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, slijedom čega je tuženik

postupao suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07) i to čl. 96. i čl. 97. Tužitelj napominje da je presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/17-10 od 14.6.2018. utvrđena ništetnost ugovornih odredaba kojima se ugovorima o kreditu, konkretno koje je sklapao i tuženik, ugovarala valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a sve to iz razloga što se o takvim odredbama nije pojedinačno pregovaralo, a tuženik u svezi zaključenja predmetnih ugovora nije potrošače u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je suprotno načelu savjesnosti i poštenja, a imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. S obzirom da je i presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-7129/13-4 od 13.6.2014. utvrđena ništetnost promjene kamatne stope sukladno odluci banke, a presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/17-10 od 14.6.2018. utvrđena je ništetnost ugovornih odredaba u ugovorima o potrošačkom kreditiranju na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, tužitelj si je smatrajući da je tuženik svojim postupanjem od njega stekao bez osnove značajan novčani iznos, izvršio izračun više plaćenog uz primjenu kamatne stope ugovorene na dan isplate kredita pa do prihvatanja konverzije, te je u svom izračunu uračunao i na taj način priznao tuženiku iznos preplate u konverziji od 71.426,36 kn i utvrdio iznos postojeće preplate od 93.797,09 kn. Stoga podnosi ovu tužbu i predlaže da sud usvoji postavljeni tužbeni zahtjev.

2. Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da osporava činjenične navode tužbe, iznesena tumačenja tužitelja, protivi se dokaznim prijedlozima, ističe prigovor zastare, te se stoga osporava osnovanost i visina tužbe i tužbenog zahtjeva. Naime, kako tužitelj ovom tužbom ne pobija odredbe Aneksa ugovora o kreditu od 1.2.2016., a istovremeno tvrdi da je tuženik prilikom sklapanja Aneksa postupao protivno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju NN 102/2015, to tuženik ističe da se na takav način ne može dovesti u pitanje primjenu osnovnih načela obveznog prava, a jedno od njih je načelo ispunjenja ugovora, pacta sunt servanda. Aneks ugovora o kreditu od 1.12.2016. godine valjani je pravni posao koji proizvodi pravne učinke među strankama budući da nitko od stranaka ne pobija odredbe Aneksa ugovora o kreditu, niti se ovom tužbom traži utvrđenje odredbi Aneksa ugovora o kreditu ništetnim. Ako nitko od ugovornih strana ne pobija odredbe Aneksa ugovora o kreditu to predmetni Aneks ugovora o kreditu proizvodi pravne učinke među strankama, ali i erga omnes, a pravni učinak sporazumno prihvaćenog Aneksa je i odredba kojom su stranke sporazumno prihvatile izračun konverzije. Imajući u vidu navedeno, Aneks ugovora o kreditu proizvodi pravne učinke između tužitelja i tuženika radi čega tužitelj ne može sada zahtijevati nešto drugo od onoga što je prihvatio konverzijom, Aneksom, jer je prihvaćanjem Aneksa ugovora o kreditu od 1.2.2016. prihvatio sve izračune i metodu provođenja konverzije. Presude Visokog trgovačkog suda PŽ-7129/13-4 od 13.6.2014. i PŽ-6632/2017-10 od 14.6.2018. nemaju utjecaja ni učinak na kredite koji su konvertirani skladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju NN 102/2015. Kako je tužba podnesena 14.5.2019., tuženik ističe materijalno pravni prigovor zastare. Naime, na zahtjev za isplatu temeljem stjecanja bez osnove primjenjuje se opći zastarni rok od 5 godina, što znači da za sva potraživanja s osnova stjecanja bez osnove koja su nastala prije 28.10.2014. nastupila je zastara potraživanja. Tuženik se protivi tumačenju kako bi pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske u predmetu Rev-2245/17-02 od 20. ožujka 2018. imalo značaj materijalno pravne norme ili predstavljalo drugi oblik izvor materijalnog

prava temeljem kojeg bi sud trebao odlučivati o materijalno pravnom prigovoru zastare. Prema odredbi čl. 241. ZOO-a zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Tužba radi zaštite kolektivnih interesa nije tužba vjerovnika prema dužniku, već traženje deklarativne odluke o tome da li je došlo do povrede prava potrošača ili ne. Niti je udruga potrošača vjerovnik, niti su tužene banke dužnik, niti se uopće u takvom postupku stranke imaju smatrati vjerovnikom odnosno dužnikom. Dakle, ova tužba ujedno je prva i jedina tužba tužitelja prema tuženiku po ovom pitanju, slijedom čega nema govora da bi došlo do prekida zastare prije podnošenja ove tužbe. Jedino se ova tužba može promatrati u smislu odredbe čl. 241. ZOO-a, te tuženik ističe materijalno pravni prigovor zastare. Neprihvatljivo je tumačenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske kako sud može sam odrediti kada nastupa zastara, s obrazloženjem da postoji nedostatak pravne norme koja bi upućivala da zastaru prekida donošenje pravomoćne odluke u postupku po kolektivnoj tužbi, i to na način da sud stavlja van snage zakonski rok zastare od 5 godina koji se odnosi na stjecanje bez osnove, smatrajući da se taj rok ne može primijeniti jer je relativno kratak. Rok od 5 godina nije kratak rok, već predstavlja primjeren i razuman rok u kojem oštećena strana ima mogućnosti poduzeti odgovarajuće pravne radnje kojima se prekida zastara. Tužitelj, u slučaju da je bio izložen nepoštenim i nepravičnim odredbama ugovora o kreditu, tada je od trenutka tih događaja imao punih 5 godina poduzeti odgovarajuće mjere. Primjena zastarnih rokova pronalazi opravdanje u primjeni načela pravne sigurnosti, kako je to potvrđeno brojnim presudama Suda EU. Činjenica da je tužitelj bio pasivan cijelo svo ovo vrijeme ne može ići na teret tuženika. Institut zastare dopušten je pozitivnim pravilima, te su njegove norme kogentne, što znači da stranke, a niti sud svojim ugovorima ili odlukama mijenjati, ukidati, smanjiti ili produžiti rok zastare. Osnova ove tužbe može biti i jedino jest poziv na institut stjecanja bez osnove. Za taj institut primjenjuje se opći zastarni rok, sukladno čl. 225. ZOO-a. Sudska odluka u postupku zaštite kolektivnih interesa potrošača niti jednim zakonskim propisom nije navedena kao razlog koji dovodi do prekida zastare. Dakle, takva odredba u zakonu ne postoji, te se predlaže sudu da u ovoj pravnoj stvari slijedi zakon, a ne tumačenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske, jer bi to bila teža povreda vladavine prava i načela zakonitosti, a time bi tuženiku bilo povrijeđeno pravo na pravično i pošteno suđenje. Tužitelj smatra da tuženik nema pravni interes za utvrđivanje ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu zaključenog 13. prosinca 2007., iz razloga što su te odredbe stavljene van snage i ne proizvode pravne učinke. Osnovom Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine broj 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15, 78/15, 102/15 i 143/13 dalje ZPK) tužitelj i tuženik zaključili su Aneks kojim su izmijenili odredbe ugovora o valuti obveze i kamatnim stopama, tj. napravili su konverziju kredita. Konverzija, odnosno Aneks ugovora, imao je retroaktivan učinak na način da su sve uplate tužitelja pretvorene u ispunjenje ugovorne obveze sukladno tako sklopljenom Aneksom. Kako je svrha Aneksa ugovora bila izjednačiti tužitelja s osobama koji su zaključili ugovore o kreditu s bankama s deviznom klauzulom u EUR-ima, to je navedenim Aneksom ugovoreno da se sve uplate tužitelja od samog početka ne smatraju uplatama po spornim odredbama prvotnog ugovora o kreditu, već se smatraju uplatama tužitelja kojima je ispunio svoje obveze po Aneksu ugovora o kreditu. Tuženik ističe da prema odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev 2221/2018-11 od 3. rujna 2019. tužitelj nema pravni interes ako je proveo konverziju. Naime, ova odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske pravda se time što ponuđena konverzija, za razliku od toga što je ona bila obveza banke, nije bila obveza korisnika kredita u CHF-u (potrošača) jer su

oni mogli prihvatiti tako ponuđenu konverziju ili ju odbiti. Drugim riječima, sud smatra kako postoji mogućnost da nisu svi ugovori o kreditu u CHF-u konvertirani u ugovore o kreditu u eurima zbog čega i dalje ostaje otvoreno pitanje valjanosti odredbi takvih ugovora o kreditu u CHF-u. Dakle, Vrhovni sud Republike Hrvatske i nadalje dopušta vođenje parnica nakon donošenja Izmjena i dopuna Zakona o potrošačkom kreditiranju NN 102/2015 kojim se uvodi mogućnost konverzije, ali samo u odnosu na one potrošače koje to pravo nisu koristili. Takav stav je potvrđen sudskom praksom, te se ističe presuda Županijskog suda u Varaždinu broj GŽ-1057/18 od 6. prosinca 2018. Dakle, sklapanjem Aneksa ugovora o kreditu – konverzijom, u skladu s odredbama ZPK NN 102/15, trajno su i konačno uredile svoj pravni odnos, kako u pogledu svih ranije izvršenih uplata tužitelja prema tuženiku, tako i u pogledu budućih plaćanja po predmetnom ugovoru o kreditu. Iz tog razloga, tuženik predlaže naslovnom sudu provođenje financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, ako bi se provjerio izračun konverzije kredita izrađen od strane tuženika te je li takav izračun izrađen u skladu s prisilnim propisima ZPK. Tuženik ističe kako je tužba i tužbeni zahtjev neosnovan iz razloga što je tužitelj s tuženikom zaključio Aneks ugovora o kreditu – konverziji, a koji je zaključen u smislu odredbi čl. 19. b i čl. 19. c ZPK-a, NN 102/2015. Sama tužba ne navodi kako je tužitelj iskoristio zakonsku mogućnost konverzije kredita te da je tužitelj prihvatio da se sve njegove dotadašnje uplate prema tuženiku pretvore u uplate obveze po Aneksu ugovora o kreditu sukladno odredbi čl. 19. c ZPK-a, čime su tužitelj i tuženik retroaktivno uredili svoj odnos od samog početka. Imajući u vidu navedeno, tuženik ističe da tužitelj nema pravo potraživati povrat plaćenih iznosa po Ugovoru o kreditu iz razloga što je zaključio Aneks ugovora o kreditu, tj. prihvatio je konverziju iz čl. 19.b. i čl. 19.c. ZPK-a NN 102/2015, a osobito nema pravo ako Aneks ugovora o kreditu i nadalje proizvodi pravne učinke, budući nitko od stranaka ne pobija taj ugovor. Tuženik ukazuje na načelo pravne sigurnosti u ovom slučaju. Naime, ako je tuženik u cijelosti postupio sukladno Izmjenama i dopunama ZPK-a NN 102/2015, tada nema govora da bi tuženik zadržao niti najmanji iznos tužitelja bez pravne osnove. Sve uplate tužitelja su postupkom konverzije pretvorene u nove uplate po čl. 19.c. ZPK-a, slijedom čega učinak provedene konverzije je takav da se ima smatrati kako tužitelj i tuženik nikada nisu sklopile Ugovor o kreditu s valutnom klauzulom CHF i promjenjivom kamatnom stopom, već su sklopile ugovor o kreditu s valutnom klauzulom EUR i s zakonom dopuštenom ugovornom odredbom o promjenjivoj kamatnoj stopi. Zbog toga tužitelj nema pravo na ovu tužbu, a osobito se ne može s uspjehom pozivati na presude VTS-a RH, VS RH, u predmetu potrošač, budući su stranke novim ugovorom, Aneksom ugovora o konverziji, retroaktivno uredile svoja međusobna prava i obveze. Tuženik ističe kako je i pravna teorija zauzela stav da tužitelji nisu ovlašteni zahtijevati nikakvu daljnju isplatu nakon izvršene konverzije. Imajući u vidu navedeno, sve tužiteljeve uplate pa tako i one osnova svakog povišenja tečaja CHF, kao i one koje su posljedica povišenja kamatne stope tijekom otplate, uzete su u obzir prilikom sklapanja Aneksa ugovora o kreditu – konverziji. Sukladno čl. 19.d. ZPK-a tuženik je pribavio mišljenje ovlaštenog revizora tj. vještaka koji je potvrdio da je tuženik izradio kalkulator u skladu s načinom izračuna propisan čl. 19.c. ZPK-a. Prema tome, na strani tuženika kao banke postoji zakonska presumpcija da je Aneks ugovora napravljen sukladno ZPK-u. Dakle, dokle god egzistira i proizvodi pravne učinke Aneks ugovora o kreditu koji su zaključili tužitelj i tuženik, tuženik smatra da je nemoguće vraćanje bilo kojeg iznosa tuženika prema tužitelju, jer su sve uplate tužitelja predmet tog Aneksa, sve uplate tužitelja pretvorene su u novu obvezu, koje su obveze posve legitimne i poštene, a osobito su sve uplate tužitelja predmet tog Aneksa, sve uplate tužitelja pretvorene su u novu obvezu, koje su obveze posve legitimne i poštene, a osobito su sve uplate

tužitelja prema tuženiku napravljene sukladno pozitivnim zakonskim i ugovornim odredbama, te nema govora da bi tuženik zadržao bilo kakva novčana sredstva temeljem ništetnih odredbi. Tuženik ne drži niti jednu kunu po spornim odredbama iz prvotnog Ugovora o kreditu, upravo suprotno, sve uplate tužitelja prema tuženiku napravljene su sukladno ZPK-a i u skladu s tim zakonom izvršenom ugovornom konverzijom. Odredbe ZPK, uključivo i odredbe o konverziji, imaju prednost pred drugim općim normama hrvatskog pravnog sustava pa tako i općim odredbama Zakona o obveznim odnosima o ništetnosti ugovora. To je stoga što takva pravila postavljaju poseban i odvojeni pravni režim kojim se očito odstupa od općeg pravnog režima obveznog prava. U obrazloženju Prijedloga Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju zakonodavac jasno navodi svrhu i cilj predloženog zakonskog rješenja. Tako se navodi kako donošenje pravila o konverziji predstavlja "snažnu zakonodavnu intervenciju" koja je "izvanredna i jednokratna" te "retroaktivna". Pored toga zakonodavac navodi kako se pravilima o konverziji postavlja "temelj za trajno rješenje problema u CHF-u= koji, između ostalog, ima za cilj "rasteretiti sudove" pred kojima je značajan broj potrošača podnio (ili namjerava podnijeti) pojedinačne tužbe. Drugim riječima, prema stajalištu zakonodavca u slučaju konverzije ugovora o kreditu u CHF-u, koja je učinjena sukladno pravilima ZKP-a, korisnici kredita ne bi više mogli ostvariti povrat učinjenih plaćanja s naslova eventualno ništetnih odredaba takvog ugovora u CHF-u. Pored toga, čak niti pravila obveznog prava o stjecanju bez osnove, koja u slučaju ništetnosti ugovora predstavljaju pravni mehanizam za povrat izvršenih činidbi s naslova takvog ugovora predstavljaju pravni mehanizam za povrat izvršenih činidbi s naslova takvog ugovora, ne dopuštaju takav povrat. Konverzijom kredita u CHF-u odgovarajući kredit u eure više nema mjesta primjeni pravila o stjecanju bez osnove jer osnova za sva izvršena plaćanja kamate i glavnice s naslova ugovora o kreditu u CHF-u postoji. To znači kako se povrat učinjenih plaćanja s naslova ugovora o kreditu u CHF-u može tražiti i eventualno ostvariti samo u pogledu ugovora o kreditu koji nisu konvertirani. Navedeno shvaćanje proizlazi iz pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odluci Rev 2221/2018-11 od 3. rujna 2019. prema kojem korisnik kredita u CHF-u, koji je konvertirao svoj ugovor u ugovor o kreditu u eurima, ne bi imao pravni interes za vođenje postupka na utvrđenje ništetnosti pojedinih odredaba tog ugovora te povrat učinjenih plaćanja s naslova tako eventualno utvrđene ništetnosti ugovora. Tužba uopće ne sadrži koje su konkretne radnje tuženika dovele do ništetnosti pojedinih odredbi Ugovora o kreditu, pa tako ne sadrži niti onaj minimalni činjenični opis predmetnih okolnosti koje su relevantne za ovaj slučaj, slijedom čega se uopće ne može niti napraviti test da li su ugovorne odredbe ništetne ili ne. Imajući u vidu navedeno, ako tužitelj ne iznosi činjenične navode vezano uz ništetnost odredbi ugovora o kreditu, tada je tuženik mišljenja da su u tom tužbenom zahtjevu ne može ni odlučiti. Apstraktno pozivanje na presude VTS RH o povredi kolektivnih prava potrošača ne može nadomjestiti činjenične navode tužbe o kojima sud treba odlučiti pravilnom primjenom materijalnog prava. Tuženik pri tome osporava da bi naslovni sud bio vezan za utvrđenja iz Presude VTS RH u predmetu potrošač čak i da nije izvršena konverzija, budući da nema mjesta primjeni članka 118. Zakona o zaštiti (NN 79/07, 125/07, 79/09, 89/09, 75/09, 133/09, 78/12, 56/13, "ZZP/07") i članka 502. c ZPP-a. Samim time, propust tužitelja u iznošenju činjeničnih navoda dobiva još više na značaju. Nadalje, članak 502.c ZPP-a izričito navodi da se fizičke i pravne osobe mogu pozvati na pravno utvrđenje iz presude povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava u posebnim parnicama za naknadu štete. Dakle, prema odredbi čl. 502.c ZPP-a tužitelj se može pozivati na presude na presude iz kolektivnih interesa i prava u posebnim parnicama za naknadu

štete. Dakle, prema odredbi čl. 502.c ZPP-a tužitelj se može pozivati na presude iz kolektivnih tužbi samo u postupku naknade štete u kojem mora dokazati štetu, štetnu radnju, uzročnu vezu te protupravnost. Kako tužba u ovim pretpostavkama nema nikakvih navoda, tuženik smatra da sud nema izbora nego odbiti tužbu i tužbeni zahtjev po pravilima o teretu dokazivanja. Tuženik smatra da su i dokazni prijedlozi predloženi paušalno, bez navođenja na koje okolnosti i koje činjenične navode, a niti je tužitelj predložio zadatak za provođenje financijskog vještačenja. Osobito se ističe kako se tužbom očito potražuju uplate tužitelja koje je on učinio prema tuženiku sukladno Zakonu i izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, NN 102/2015, a pri tome tužba ne navodi koji su razlozi koji bi doveli u pitanje te uplate tužitelja. Tuženik smatra da su tužitelj i tuženik pojedinačno pregovarali o spornim odredbama Ugovora o kreditu, s obzirom na to da je tužitelj morao birati između kredita s fiksnom ili s promjenjivom kamatnom stopom, kao što se pregovaralo da li želi uzeti kunski kredit, kredit s valutnom klauzulom u EUR, ili pak valutnom klauzulom u CHF. Tužitelj je donio odluku da valutnom klauzulom u EUR, ili pak valutnom klauzulom u CHF. Tužitelj je donio odluku je za njega prihvatljivija promjenjiva kamatna stopa te valutna klauzula CHF. Odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli su bile jasne, lako uočljive i razumljive te su sva prava tužitelja kao potrošača prije, tijekom i nakon sklapanja ugovora bila poštovana u cijelosti. Tuženik ističe da je prema pozitivnim zakonskim odredbama bilo dopušteno ugovaranje promjenjive kamatne stope, te je opća poznata činjenica da su na tržištu kredita takvi krediti prisutni već godinama, te je svakom potrošaču opće poznata činjenica da ugovori o kreditu mogu imati promjenjivu kamatnu stopu. Nadalje, predmetnim Ugovorom o kreditu ugovorne strane izričito su prihvatile odredbe o promjenjivosti kamatne stope temeljem poslovnih uvjeta, odluka o kamatnim stopama te temeljem drugih općih akata tuženika, kao i sve njegove kasnije izmjene i dopune. Predmetni Ugovor o kreditu sadržava sve zakonom predviđene pretpostavke pod kojima se godišnja kamatna stopa u ugovoru mogla promijeniti. Promjena kamatne stope imala je svoje poslovne razloge, prema unaprijed predviđenim pravilima i parametrima koji utječu na njenu vrijednost. Sukladno Zakonu o zaštiti potrošača tuženik je kao banka imao unaprijed dogovorene pretpostavke temeljem kojih se mijenjala kamatna stopa, odnosno sukladno Zakonu o kreditnim institucijama. Ugovorena mogućnost promjene kamatne stope sukladno je pravnim standardima i pravnom uređenju do donošenja izmjene Zakona o potrošačkom kreditiranju iz 2013. godine, a koje su izmjene stupile na snagu 1. siječnja 2014. godine, kada je uvedena obveza glede izmjene ili usklađivanja odredbi o kamatnoj stopi u postojećim ugovorima o kreditu na način da se uvode egzaktni parametri za promjenu kamatne stope. Kao što je navedeno, valutna klauzula u ugovorima o kreditu je dopuštena, kao što je i danas. Tuženik ističe kako je odredbom iz čl. 22. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima propisano da je konkretna ugovorna odredba u skladu s prisilnim propisom, Zakonom o obveznim odnosima. Navedeni stav je zauzeo je i Vrhovni sud Republike Hrvatske u Presudi posl. br. Revt-249/14-2 od 9. travnja 2015. Predmetne odredbe Ugovora o kreditu nisu suprotne načelu savjesnosti i poštenja. Ovakvo je ugovaranje uobičajeno u bankarskom poslovanju, a osim toga tuženik kamatnu stopu nije mijenjao arbitrarno, već sukladno uvjetima kao što su stanje na tržištu, rizik posla i troškovi poslovanja. Pri tome je sam tuženik kao banka najprikladniji za procjenu ovakvih faktora, pa je stoga i logično da odluka o promjeni kamatne stope bude u njegovoj diskreciji. Štoviše, djelatnost tuženika pod kontrolom je regulatora te, sukladno tome, ni nema mjesta arbitrarnom određivanju promjenjive naknade koje ne bi bilo u skladu s uvjetima na tržištu i koje bi uzrokovalo neravnotežu na štetu potrošača (tužitelja). Tuženik je i općenito aktivno radio na edukaciji i upozoravanju potrošača na

rizike vezane uz rast tečaja švicarskog franka. Kako bi dokazao spomenutu tvrdnju, tuženik predlaže sudu da izvede dokaz saslušanjem djelatnika tuženika u svojstvu svjedoka. Tuženik je oglasima upućenim svim klijentima upozoravao na rizike koji proizlaze iz sklapanja ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF. Između ostalih, tuženik je u svom glasilu pod nazivom "Hypo Times" iz 2005. upozoravao potrošače na rizik rasta tečaja, a koje glasilo je bilo javno dostupno potrošačima u poslovnica tuženika i putem interneta, a bilo je i slano klijentima banke na njihove adrese. Iz toga jasno proizlazi da je tuženik aktivno radio na edukaciji potrošača još u 2005., dakle prije nastupanja krize i prije rasta tečaja CHF upozoravajući potrošače javnim objavama o rizicima ugovaranja dugoročnih kredita u stranim valutama, a osobito u CHF-u. Tuženik ističe kako porast tečaja CHF nakon sklapanja Ugovora o kreditu ne može biti od utjecaja na ocjenu valjanosti ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli jer je za ocjenu savjesnosti postupanja stranke mjerodavan trenutak sklapanja Ugovora o kreditu. Procjena uzrokuje li odredba o valutnoj klauzuli značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača je objektivna analiza koja se mora dogoditi obzirom na stanje kakvo je bilo u trenutku sklapanja ugovora o kreditu. Ovaj stav potvrdio je i Sud Europske unije u Presudi od 20.9.2017., Ruxandra Paula Andriciuc i dr. protiv Banca Romaneasca SA, C-186/16, u t. 3. odluke. Dakle u trenutku sklapanja tuženik nije mogao predvidjeti promjenu tečaja CHF koja se dogodila kasnije tijekom trajanja Ugovora o kreditu. Prema analizi stručnjaka čije mišljenje Trgovački sud u Zagrebu u presudi P-1401/12 citira u obrazloženju presude vidljivo je da je u razdoblju od 50 godina, od 1918. do 1968. švicarski franak jednom promijenio vrijednost, iz čega se može samo zaključiti da je CHF stabilna valuta za koju se ne očekuju veće oscilacije. Konačno, od povišenja tečaja CHF pa do danas ta valuta ima gotovo istu konstantnu vrijednost. Nesporno je da rast tečaja švicarskog franka nije predvidjela ni Centralna banka Švicarske koja je nizom mjera pokušala naknadno ublažiti posljedice tog rasta jer je švicarsko gospodarstvo zbog toga postalo manje konkurentno na europskom i svjetskom tržištu. Poslovna je realnost recentne svjetske gospodarske krize da su puno veće banke od ovdje tuženika propale zbog navedenih izvanrednih događaja, jer ih nisu mogli predvidjeti. Iz navedenog razloga ugovorna odredba o valutnoj klauzuli ne može biti nepoštena budući da nije razumno očekivati od tuženika da predvidi kretanje tečaja CHF u odnosu na kunu niti je razumno zahtijevati od tuženika da isključivo on snosi valutni rizik. Ovo shvaćanje je potvrdio i nezavisni odvjetnik Wahl u točki 69. svog mišljenja od 27.4.2017. u predmetu Ruxandra Paula Andriciuc i dr. protiv Banca Romaneasca SA, C-186/16. Stoga tuženik predlaže odbiti tužbu i tužbeni zahtjev primjenom pravila o teretu dokazivanja. Tuženik osporava osnov i visinu tužbe i tužbenog zahtjeva, protivi se tijeku zateznih kamata, te predloženom provođenju financijskog vještačenja. Imajući u vidu navedeno, kako tužitelj ne navodi o čemu se sastoji njegova tražbina prema tuženiku, niti predlaže adekvatne dokaze na tu okolnost, predlaže se sudu da pravilom primjene odredbe čl. 219. ZPP-a odbije tužitelja s tužbom temeljem pravila o teretu dokazivanja, budući navedena odredba nalaže da je svaka stranka dužna iznijeti činjenice i predložiti dokaze na kojima temelji svoj zahtjev ili kojim pobija navode i dokaze protivnika. Osobito se navedeno odnosi na predloženo financijsko vještačenje. Tuženik se protivi da sud usvaja dokaz financijskim vještačenjem, a da tužitelj prethodno ne navede na koji način predlaže postaviti zadatak u financijskom vještačenju. Također, tuženik se protivi da sud po službenoj dužnosti određuje zadatak vještaku, imajući u vidu odredbe čl. 7. te čl. 2. ZPP-a. U svakom slučaju tuženik se protivi da se financijskom vještaku daje zadatak da računa razlike temeljem fiksne kamatne stope i temeljem fiksnog tečaja na dan sklapanja ugovora. Pravna praznina koja može nastati u slučaju

utvrđenja ništetnim dijela odredbe o visini kamate, popunjava se dopunskim tumačenjem ugovora budući da nema dispozitivnih zakonskih rješenja kojima bi se najprije trebalo popuniti nastalu prazninu. To tim više što sukladno odredbama čl. 324. ZOO, čl. 87. st. 2 ZP 2003 i čl. 102. st. 2. ZP 2007-2014 ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost cijelog ugovora, ako on može opstati bez nje. Ovo je izravna posljedica načela obveznog prava in favorem negotii. Dopunsko tumačenje ugovora temelji se na pravnim pravilima čl. 319. st. 2. ZOO, a za takvo je sudsko tumačenje ugovora odlučno da bi se ugovorne strane bile dogovorile kao pošteni ugovorni partneri prikladno odmjeravajući svoje međusobne interese u skladu s načelom savjesnosti i poštenja, ostalim načelima obveznog prava (čl. 4.-7. ZOO) i svrhom ugovora, da su znale za to da ugovorena klauzula o podešavanju promjenjive kamatne stope nije valjana. Tužba o ovome nema uopće ništa ne navodi niti ne traži. Stranke su se definitivno dogovorile o promjenjivoj kamati i valutnoj klauzuli pa nema nikakvih okolnosti iz kojih proizlazi da bi se za slučaj da su znale da odredba o promjenjivosti nije valjana odlučile za fiksnu kamatu. Također i u svezi valutne klauzule. Posve je neprihvatljivo tumačenje da su stranke ugovorile valutnu klauzulu s fiksnim tečajem valute. Pa takvo zaključivanje zapravo nema ni logike, jer bi prihvaćanjem takvog shvaćanja zapravo trebali zaključiti da stranke nisu ugovorile valutnu klauzulu. Upravo je zaštitna snaga valutne klauzule u primjeni realnog tečaja te valute za vrijeme trajanja ugovora. Suprotno tome, tada nema zapravo valutne klauzule, a što nikako ne može biti stajalište suda, a sve iz razloga što je dopušteno ugovaranje zaštite prava vjerovnika uporabom valutne klauzule. Slijedom navedenog, valutna klauzula i promjenjivost kamatne stope dopušteni su instrumenti u ugovorima o kreditu u Republici Hrvatskoj, te se tuženik stoga protivi da bi se kao parametri za bilo kakav izračun uzimali fiksna kamatna stopa i fiksni valutni tečaj. Pravna praznina se nikako ne može popunjavati na takav način. Tuženik ukazuje na praksu Županijskog suda u Puli, presuda u predmetu broj GŽ-2658/12 od 11. studenoga 2013. gdje je u predmetu sličnom ovom utvrđeno da je ugovaranje promjenjive kamatne stope dopušteno i razumljivo, jer je smisao takvog ugovaranja da se kamatna stopa prilagođava uvjetima na tržištu. Konačno, ističe se kako je sama udruga "POTROŠAČ – HRVATSKI SAVEZ UDRUGA ZA ZAŠTITU POTROŠAČA" u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, zahtijevala primjenu promjenjive kamatne stope. Tuženik osporava zatraženi tijek kamata, osobito onih koji se zahtijevaju prije podnošenja tužbenog zahtjeva. Tuženik nije pao u zakašnjenje prema tužitelju, niti mu je obveza koju bi trebao ispuniti uopće izvjesna ili poznata, slijedom čega nema govora o zakašnjenju tuženika. Nadalje, kada se uzme u obzir da je tuženik cijelo vrijeme trajanja ugovora postupao sukladno pozitivnim propisima, u skladu s dobrom poslovnom praksom, savjesno i pošteno prema svakom svom klijentu, tada tuženik ističe da nema govora da bi morao snositi svojevrsnu "sankciju" u vidu plaćanja kamata. Ukoliko se bilo kakva obveza utvrdi prema tuženiku, tada je on za tu obvezu saznao tek primitkom presude, kada će mu sada neodrediva obveza biti pretvorena u novčanu obvezu, slijedom čega sud može obvezati tuženika na plaćanje kamata tek od dana donošenja prvostupanjske presude. Imajući u vidu navedeno, predlaže se odbiti tužbu i tužbeni zahtjev uz naknadu troška tuženiku.

3. Nakon provedenog financijskog vještačenja tužitelj je u podnesku od 28. studenoga 2025. uz deklaratorni zahtjev za utvrđenje ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u CHF, postavio i tužbeni zahtjev za

isplatu kojim potražuje preplate po osnovu promjena kamatnih stopa i promjena tečaja CHF u iznosu od 12.449,79 EUR s pripadajućim zateznim kamatama. Nakon što je u povodu prijedloga tužitelja izrađena i Dopuna nalaza kojim su u skladu s pravnim shvaćanjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske o konvertiranim kreditima obračunate i zatezne kamate na pojedine preplate do dana provedene konverzije, tužitelj je u podnesku od 14. kolovoza 2026. uz deklaratorni tužbeni zahtjev kojim traži utvrđenje ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u CHF, dodatno postavio i alternativni tužbeni zahtjev za isplatu kojim potražuje zatezne kamate na obračunate preplate do provedene konverzije, do 30. rujna 2015. u iznosu od 7.723,85 eura sa zakonskom zateznom kamatom. Oba tužbena zahtjeva su utemeljena na izračunu vještakinje u kojem je izvršen prijeboj s pozitivnim tečajnim i kamatnim razlikama. O tim konačno postavljenim tužbenim zahtjevima je sud odlučivao.

4. U dokaznom postupku pročitana je dokumentacija u spisu predmeta: dokumentacija predana uz tužbu u omotnici (na stranici 7 spisa), dokumentacija predana uz odgovor na tužbu u omotnici (na stranicama 31-53 spisa), aneks ugovora o kreditu od 1. veljače 2016. (na stranicama 56-64 spisa), izračun konverzije (na stranicama 66-68 spisa), obavijest o provedenoj konverziji (na stranici 70-71 spisa), otplatni plan (na stranicama 72-76 spisa), izjava tužitelja o prihvaćanju izračuna konverzije (na stranici 78), dokumentacija predana uz podnesak tužitelja od 27. svibnja 2020. u omotnici (na stranicama 101-169 spisa), dokumentacija predana uz podnesak tuženika od 9. srpnja 2020. u omotnici (na stranicama 184-231 spisa), provedeno je financijsko knjigovodstveno vještačenje po vještakinji za računovodstvo, financije i bankarstvo Danijeli Podbojec, pročitani su nalaz vještakinje Danijele Podbojec od 3. rujna 2025. (na stranicama 251-280 spisa), dokumentacija dostavljena uz podnesak vještakinje od 3. rujna 2025. (na stranicama 281-401 spisa), podnesak vještakinje od 12. svibnja 2026. u kojem se očituje na primjedbe tuženika (na stranicama 422-424 spisa), dokumentacija predana uz podnesak tužitelja – sudska praksa (na stranicama 433-462 spisa), dopuna nalaza i mišljenja – izračun zatezne kamate od 16. srpnja 2026. (na stranicama 470-474 spisa), saslušana je svjedokinja Verica Mrkonjić te je saslušan i tužitelj kao stranka u svrhu dokazivanja. Napominje se da je tuženik tijekom postupka odustao od dokaznih prijedloga za saslušanjem svjedoka Ive Krhlanko Cvetko, Ivana Gjurovića i Tihomira Maoduša.

5. Predmet ovog spora je povrat stečenog bez osnova zbog primjene ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu sklopljenog između stranaka o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli CHF za koje tužitelj tvrdi da su ništetne.

6. Između stranaka nije sporno:

- da je tužitelj kao korisnik kredita s tuženikom kao kreditorom sklopio Ugovor o kreditu broj: 136-307/2007 od 13. prosinca 2007. kojim mu je stavljen na raspolaganje kredit u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 165.000,00 CHF uz rok od 300 mjeseci, u jednakim mjesečnim anuitetima.
- da ugovor sadrži odredbu o promjenjivoj kamatnoj stopi i odredbu o valutnoj klauzuli u CHF te da je početna kamatna stopa 5,25 % godišnje
- da je na temelju odluke o promijenjenoj kamatnoj stopi tuženik jednostrano uvećavao anuitete za iznos povećane kamatne stope.

- da su zbog promjene tečaja CHF i povećanja kamatnih stopa anuiteti kredita znatno porasli tijekom otplate,
- da je 1. veljače 2016. sklopljen Dodatak Ugovora o kreditu kojim su odredbe Ugovora izmijenjene u pogledu valute obveze, redovne kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita,

7. Sporno je između stranaka da li su ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi ništetne, da li je nastupila zastara tražbine te da li je pitanje vraćanja iznosa koje traži tužitelj riješeno temeljem Dodatka sklopljenog između stranaka sukladno ZIDZPK.

8. Cijeneći rezultate provedenog postupka, kako cjelokupnog, tako i svakog pojedinačno, a na osnovi odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku (Službeni list SFRJ br. 4/1977, 36/1977, 36/1980, 6/1980, 69/1982, 43/1982, 58/1984, 74/1987, 57/1989, 20/1990, 27/1990, 35/1991, Narodne novine br. 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022, 155/2023 i 146/2025, dalje u tekstu: ZPP), sud je utvrdio da je prvi tužbeni zahtjev tužitelja kojim se potražuje isplata preplata po osnovi promjena kamate i promjene tečaja u iznosu od 12.449,79 eura s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama neosnovan te da je u osnovan tužbeni zahtjev tužitelja kojim potražuje zatezne kamatne na obračunate preplate do provedene konverzije, do 30. rujna 2015. u iznosu od 7.723,85 eura, ali samo u pogledu glavnice, ali nije osnovan u cijelosti u pogledu zateznih kamata koje se potražuju na taj iznos, budući da kamata na obračunate kamate u ovom slučaju teku od dana kad je podnesen zahtjev za njihovu isplatu, a to je u ovom slučaju dan podnošenja tužbe.

9. Predmet ovog spor je povrat stečenog bez osnove zbog primjene ništetnih ugovornih odredbi o klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi za koje tužitelj tvrdi da su ništetne.

10. Prema čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan je, a prema čl. 324. st. 1. tog zakona, ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen. Prema čl. 323. st. 1. tog zakona u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Sud smatra da u ovom slučaju ugovor može opstati i bez tih ništetnih odredbi, jer ako se ne primjeni promjenjiva kamatna stopa, ostaje početna, a ako se ne primjeni valutna klauzula u CHF, anuiteti kredita se izračunavaju u kunama, a i odlukama donesenima u kolektivnom sporu, kojima je ovaj sud vezan su utvrđene ništetnima samo ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi.

11. Spor proizlazi iz prethodno navedenog ugovora o kreditu koji su zaključili tuženik kao davatelj kredita i tužitelj kao korisnik kredita, a već iz sadržaja ugovora proizlazi da ga je tužitelj s tuženikom sklopio kao fizička osoba za stambene potrebe, pa je isti u tom pravnom poslu potrošač te se u rješavanju istoga trebaju primijeniti i

mjerodavne odredbe Zakona o zaštiti potrošača, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja ugovora (NN 79/2007). Prema čl. 96. st. 1. ZPP-a ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a prema st. 2. tog članka smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca. Odredbom čl. 98. ZPP-a propisano je da će se prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzimat će se u obzir narav robe ili usluge koja predstavlja predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, s obzirom na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor, a odredba čl. 102. st. 1. ZPP-a propisuje da je nepoštena ugovorna odredba ništetna. Prema st. 2. tog članka ništetnost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništetnost i samog ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe.

12. O ništetnosti ugovornih odredba o promjenjivim kamatnim stopama u ugovorima o potrošačkom kreditu već su pravomoćno odlučili sudovi u sporu vođenom po kolektivnoj tužbi potrošača. Predmet kolektivnog spora koji se vodio pred Trgovačkim sudom u Zagrebu između "Potrošača" – Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača i osam banaka (P-1401/12) bila je zaštita potrošača od korištenja ugovornih odredbi o kojima se nije pojedinačno pregovaralo i to: odredbe o valutnoj klauzuli prema kojoj je glavnica vezana uz CHF i odredbe kojom je ugovorena redovna kamata promjenjiva čije je stopa tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom kreditora. Presudom od 4. srpnja 2014. Trgovački sud u Zagrebu je, ocijenivši ih netransparentnima i nepoštenima, utvrdio ništetnost ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli i ništetnost ugovornih odredbi o kamatnoj stopi promjenjivoj na osnovi jednostrane odluke banke u ugovorima o potrošačkom kreditiranju te je naložen prekid navedenog postupanja. Presudom Visokog trgovačkog suda od 13. lipnja 2014. (PŽ-7129/13) potvrđena je prvostupanjska presuda u dijelu kojim je utvrđena povreda kolektivnih interesa i prava koji se odnose na ništetnost promjenjive kamatne stope. U odnosu na zahtjev za utvrđenje ništetnosti valutne klauzule u CHF, prvostupanjska presuda je preinačena i tužbeni zahtjev je odbijen. Pravna shvaćanja Visokog trgovačkog suda o ništetnosti ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope kao i ona o valjanosti valutne klauzule podržao je Vrhovni sud Republike Hrvatske koji je presudom od 9. travnja 2015. (Revt-249/14) odbio revizije stranaka. Nakon što je odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske U-III/2521/2015 i dr. od 13. prosinca 2016. djelomično usvojena ustavna tužba "Potrošača" te je ukinuta presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske Revt-249/14 u dijelu kojim je odbijena revizija "Potrošača" protiv pravomoćne presude kojem je odbijen zahtjev koji se odnosi na poštenost valutne klauzule, Vrhovni je sud ukinuo presudu Visokog trgovačkog suda od 13. lipnja 2014. u dijelu koji se odnosi na valutnu klauzulu te je predmet vraćen na ponovljeni žalbeni postupak Visokom trgovačkom sudu. Presudom od 14. lipnja 2018. (PŽ-6632/17), Visoki trgovački sud je, u ponovljenom postupku, potvrdio prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je sud utvrdio da je svaki pojedini tuženik povrijedio kolektivne interese potrošača korištenjem ugovornih odredaba kojima je otplatu glavnice kredita vezao uz švicarski franak o kojima se nije pojedinačno pregovaralo, a da prije zaključenja, u vrijeme zaključenja i u svezi zaključenja predmetnih ugovora nije potrošače u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj

obavijesti, to je, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača te im naložio prekinuti s korištenjem tih odredaba i zabranio im korištenje takvih i sličnih ugovornih odredaba ubuduće. Presudom od 3. rujna 2019. (Rev-2221/18) Vrhovni sud Republike Hrvatske je odbio reviziju kreditora protiv dijela presude Visokog trgovačkog suda kojim je potvrđena nepoštenost i ništetnost ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu upućujući pritom na razloge iz drugostupanjske presude. Dakle spor kolektivne pravne zaštite pravomoćno je okončan i to na način da su konačno obje sporne ugovorne odredbe i to odredba o jednostrano promjenjivoj kamati kao i odredba o valuti švicarski franak utvrđene nepoštenim i ništetnim.

13. U odnosu na tvrdnju tuženika da se navedene presude ne mogu primjenjivati jednako na sve potrošače, već od slučaja do slučaja nakon utvrđenja prave volje ugovornih strana i utvrđenja informiranosti primatelja kredita o svim parametrima eventualnih rizika, treba reći da se prema odredbi čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz odluke poslovni broj: 24 P-47/19-10. U tom će slučaju sud biti vezan uz ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na nj pozvati, a upravo na ta utvrđenja se tužitelj i poziva u tužbi. Što se tiče pravnih učinaka presude donesene po kolektivnoj tužbi treba reći i to da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku iz 2011. godine („Narodne novine“ br. 57/11.), kojima je propisana mogućnost podnošenja kolektivne tužbe, dodan, među ostalim, i članak 502.c. Ova odredba je regulirala da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ZPP-a (kolektivna tužba) da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. S obzirom na to da je u praksi sudova bilo prijepora u vezi tumačenja odnosi li se ova odredba samo na parnične postupke koji su pokrenuti tužbom radi naknade štete ili je moguća primjena i u parničnim postupcima pokrenutim radi isplate po drugim osnovama (primjerice, stjecanja bez osnove) zakonodavac je posljednjim izmjenama i dopunama ZPP-a („Narodne novine“ br. 70/19.) intervenirao u sadržaj članka 502.c na način da je sada izričito navedeno da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz postupaka po kolektivnoj tužbi. Pojedini potrošači, a kada sud utvrdi postojanje određene povrede propisa o zaštiti potrošača, u postupku individualne pravne zaštite, radi naknade štete, izmjene ugovora ili slično, mogu se pozivati na sadržaj odluke iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava. Na taj način proširene su subjektivne granice pravomoćnosti, jer osuđujuća presuda iz postupka zaštite kolektivnih interesa u postupcima individualne pravne zaštite koju pokrene potrošač obvezuje ostale sudove, pa je tako i ovaj sud. I prema odredbi čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/14, 110/15 i 14/19), odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl.106. st. 1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ovoga Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

14. Kako se u konkretnom slučaju tužitelj poziva upravo na pravno utvrđenje iz navedene presude kojom je utvrđeno da je tuženik povrijedio prava tužitelja kao

potrošača i ujedno korisnika kredita, a u kojima je koristio ništetne i nepošteno ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i klauzuli CHF, nepotrebno je analizirati tvrdnje tuženika o tome da su te ugovorne osobe jasne i dovoljno uočljive te da su potrošači, pa tako i tužitelj bili u dovoljnoj mjeri informirani o promjeni kamatne stope o kriterijima i parametrima koji su utjecali na takvu promjenu te o rizicima sklapanja ugovora o kreditu s valutnom klauzulom CHF, kao i tvrdnje da tim odredbama nije uspostavljena značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana te da korisnik kredita glede toga nije bio u zabludi, uz okolnost da je Trgovački sud u Zagrebu u navedenoj odluci takve odredbe ugovora, odnosno takvu praksu u ugovorima o kreditu utvrdio ništetnima.

15. Potrošač je slabija stranka, jer ugovor ne ulazi u područje njegove profesionalne djelatnosti i u podređenom je položaju u odnosu na prodavatelja/pružatelja usluga. Podređenost proizlazi iz njegove (ne)informiranosti i nemogućnosti pregovaranja o uvjetima koje je prethodno sastavio prodavatelj robe (pružatelj usluga), a na čiji sadržaj potrošač ne može utjecati. Upravo taj podređeni položaj dovodi do toga da potrošač pristane ne uvjete koje je trgovac prethodno sastavio bez mogućnosti utjecaja na njihov sadržaj. Pritom je nevažno koliko je znanje ili iskustvo pojedinog potrošača, jer se u smislu zaštite prava potrošača koji su korisnici kredita, na jednak način trebaju tretirati potrošač koji je pravnik ili ekonomski stručnjak i učitelj ili liječnik. Prema praksi ES-a na temelju većeg znanja i iskustva određenog potrošača takvu se osobu ne isključuje kao „potrošača” u smislu Direktive jer je odlučan njegov podređeni položaj. Neovisno o tome je li korisnik kredita liječnik, učitelj ili ekonomist, nitko od njih nema mogućnost pregovaranja o općim uvjetima banke koji se primjenjuju ne kredite koje sklapaju pa svi oni, neovisno o pojedinačnim razlikama u znanju i iskustvu, dijele u odnosu na banku jednaki podređeni položaj. Također nije odlučna niti okolnost, koja je svrha sklapanja ugovora, je li to kupnja automobila ili jedine nekretnine za stambeno zbrinjavanje ili treće nekretnine za odmor. Zaštita od nepoštenih ugovornih uvjeta kako je postavlja Direktiva 93/13 ne dozvoljava razlikovanje potrošača po kriteriju nužnosti sklapanja ugovora. Dok god fizička osoba sklapa s trgovcem ugovor koji izlazi iz okvira njezine poslovne djelatnosti, riječ je o potrošačkom ugovoru, a gospodarska svrha ugovora, kao niti njegova financijska vrijednost nisu odlučne.

16. Valutna klauzula i promjenjive kamatne stope su zakonom dopuštene, ali iste ipak mogu biti utvrđene nepoštenima i slijedom toga ništetnima, ako nisu bile transparentne, a pravomoćnom presudom donesenom u kolektivnom sporu je presuđeno da nisu bile transparentne, što je na temelju provedenih dokaza utvrđeno i u ovom postupku. S obzirom na to da se prema praksi ES-a odredbe o tečajnom riziku imaju smatrati odredbama koje definiraju glavni predmet ugovora, poštenost odredbi o tom riziku ne bi se mogla procjenjivati da je odredba transparentna. Kako su odredbe o valutnoj klauzuli uglavnom formalno jasno i razumljivo sastavljene, upravo zaključak o tome da prilikom sklapanja ugovora potrošaču nisu bili priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaja na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti osobito ukupnu cijenu svoje obveze, ocijenjeno je da nisu transparentne u materijalnom smislu, odnosno da u suštini nisu jasno i razumljivo sastavljane. To je otvorilo put mogućnosti da se testiraju na poštenje, odnosno na dobru vjeru i ravnotežu. Pritom je ES naglasio da zahtjev transparentnosti „treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem ugovorna odredba mora biti jasno i razumljivo sastavljena obvezuje financijske institucije da korisnicima kredita pruže dovoljno informacija kako

bi potonji mogli donositi razborite i informirane odluke. U tom pogledu taj zahtjev znači da ugovornu odredbu o riziku promjene tečaja potrošač mora razumjeti na formalnoj i gramatičkoj razini, ali također u pogledu njezina konkretnog dosega, u smislu da prosječan potrošač, koji je uredno obaviješten i postupa s dužnom pažnjom i razboritošću, može ne samo znati za mogućnost deprecijacije nacionalne valute u odnosu na stranu valutu u kojoj je ugovor o kreditu sklopljen već i da može procijeniti potencijalno znatne gospodarske posljedice koje bi takva odredba mogla imati za njegove financijske obveze. U tom smislu je na nacionalnom sudu da, prilikom razmatranja okolnosti sklapanja ugovora, provjeri jesu li potrošaču priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaja na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti osobito ukupnu cijenu svoga zajma. To, uz ostalo, uključuje informiranje o tome da snosi rizik od pada valute u kojoj ostvaruju dohodak, a što može ugroziti mogućnost vraćanja zajma s time da se pritom traži od pružatelja usluge da utvrdi moguće promjene tečaja i s tim povezane rizike zajma u stranoj valuti. Pritom nije dostatno da su odredbe samo gramatički razumljive nego i to da ekonomske posljedice te odredbe moraju biti jasne prosječnom potrošaču. Kad pročita tekst ugovora, nije dovoljno da potrošač samo razumije da primjerice tečaj valute može varirati gore ili dolje, nego da stvarni učinci moraju biti jasni prosječnom potrošaču. Dakle, mora biti svjestan mogućnosti dizanja ili padanja vrijednosti strane valute; taj rizik promjene tečaja mora biti jasan i potrošač mora biti jasno upoznat s time da snosi financijski teret tog rizika i to bez ograničenja. Kad je riječ o transparentnosti ugovorne odredbe o tečajnom riziku, ES zahtijeva da se provjeri uključuju li informacije koje su pružene potrošaču barem utjecaj koji na rate ima znatna deprecijacija zakonskog sredstva plaćanja u državi članici u kojoj korisnik kredita ima prebivalište u odnosu na stranu valutu. Konkretno, korisnik kredita mora, s jedne strane, biti jasno obaviješten o činjenici da se, sklapajući ugovor o kreditu u stranoj valuti, izlaže tečajnom riziku koji će gospodarski teško moći snositi u slučaju pada vrijednosti valute u kojoj ostvaruje svoj dohodak u odnosu na stranu valutu u kojoj je nominiran zajam. S druge strane, pružatelj usluge, u ovom slučaju bankarska institucija, mora iznijeti moguće promjene deviznog tečaja i rizike svojstvene uzimanju zajma u stranoj valuti. Naposljetku, kao što je to pojašnjeno u dvadesetoj uvodnoj izjavi Direktive 93/13, potrošač mora imati stvarnu mogućnost upoznati se sa svim odredbama ugovora. Naime, pravodobna informacija pružena prije sklapanja ugovora o ugovornim odredbama i posljedicama navedenog sklapanja za potrošača je od temeljne važnosti kako bi donio odluku o tome hoće li se ugovorno vezati uz pružatelja usluge ili prodavatelja robe pristupajući odredbama koje je ovaj prethodno sastavio. Kad je riječ o transparentnosti ugovorne odredbe kojom se određuje promjenjiva kamatna stopa, odlučne informacije u svrhu ispitivanja koje nacionalni sud u tom pogledu mora provesti predstavljaju, s jedne strane, činjenica jesu li osnovne informacije o izračunu te stope lako dostupne svima koji su željeli ugovoriti kredit te, s druge strane, pružanje informacija o prošlim kretanjima indeksa na temelju kojeg se ta stopa izračunava.

17. Kao što je već rečeno odlukama donesenima u kolektivnom sporu, kojima je sud vezan u ovom postupku je već utvrđeno da navedene ugovorne odredbe koje je i ovdje tuženik uključio u predmetni ugovor o kreditu nisu bile transparentne, da se o njima nije pojedinačno pregovaralo da banke s korisnicima kredita nisu ugovorile parametre na osnovu kojih će se mijenjati kamatna stopa te da nisu bili upozoreni na rizike Hrvatska narodna banka ne drži pod kontrolom te da su uzrokovale znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana.

18. U vezi s tim se napominje da je Republika Hrvatska postala članica Europske unije 1. srpnja 2013. te da se na pravne odnose i sporove proizašle iz potrošačkih ugovora, a koji su nastali prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, neposredno ne primjenjuje pravo Europske unije, ali u tim slučajevima postoji obveza hrvatskih sudova da tumače nacionalno pravo u duhu prava Europske unije i sveopće njene pravne stečevine (što uključuje uz ostalo i praksu suda Europske unije), na što se Republika Hrvatska obvezala sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a koji je u primjeni od 2005.

19. Tuženikov prigovor zastare također je neosnovan. Zastarni rok za potraživanja po osnovu stjecanja bez osnove je 5 godina, a teče od pravomoćnosti presude donesene u kolektivnom sporu. Kako se tužitelj poziva na presude Trgovačkog suda u Zagrebu, to je nakon pravomoćnosti presude P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., zastara potraživanja za preplaćene kamate nastupila 14. lipnja 2019. za sve banke, osim za Sberbank (Volksbank), za koju zastara preplaćenih kamata nastupa u lipnju 2023., dok zastara potraživanja preplaćenog tečaja CHF nastupa za svih 8 osuđenih banaka u lipnju 2023. Budući da je tužba u ovom predmetu zaprimljena 14. svibnja 2019., to nije nastupila zastara potraživanja vezana uz promjenu kamatne stope. U odnosu na dio tužbenog zahtjeva kojim tužitelj traži povrat stečenog bez osnova na temelju primjene ništetnih ugovornih odredaba kojima je u spornom ugovoru o kreditu ugovorena valutna klauzula uz koju je vezana glavnica švicarski franak, ništetnost takvih ugovornih odredaba utvrđena je presudom Visokog trgovačkog suda RH broj PŽ-6632/17-10 od 14.6.2018., tako da ni u tom slučaju nije nastupila zastara tražbina za podnošenje konkretne tužbe. Napominje se i da je Vrhovni sud Republike Hrvatske u presudi Rev-2245/17 od 20. ožujka 2018. odlučujući o izvanrednoj reviziji, zauzeo pravno shvaćanje prema kojem pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare na temelju čl. 241. ZOO-a, a zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe. Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske je na sjednici Odjela 30. siječnja 2020. donio pravno shvaćanje o tome kada počinje teći zastrani rok kod restitucijskog zahtjeva, a to je zahtjev prema kojemu su stranke dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora. Taj rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Tim pravnim shvaćanjem je pomaknut trenutak početka tijeka zastare za zahtijevanje povrata ispunjenog i to u korist stranke koje je ispunila ništetni ugovor. Prema tom shvaćanju zastara počinje teći od trenutka pravomoćnosti odluke kojom je utvrđena ništetnost ugovora, a ne od trenutka ispunjenja obveze ništetnog ugovora. Pravno shvaćanje služi ustaljenju i ujednačavanju sudske prakse. Ono je obvezno za sve suce Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Po prirodi stvari, odnosno snagom autoriteta najvišeg suda u Republici Hrvatskoj, pravno je shvaćanje važno i za sve ostale suce u građanskoj grani suđenja. Prema recentnoj praksi ES-a u tom smislu, pravno uređenje zastare restitucijskih učinaka u Hrvatskoj, kako po pitanju početka tijeka zastarnog roka tako i po pitanju njegova trajanja, usklađeno je s člankom 6. stavkom 1. Direktive 93/13. Sud europske unije u svojoj odluci navodi da se "pravu Unije ne protivi nacionalni propis koji, propisujući nezastarivost tužbe za utvrđenje ništavosti nepoštene odredbe iz ugovora sklopljenog između prodavatelja robe ili pružatelja usluge i potrošača, podvrgava roku zastare tužbu radi isticanja restitucijskih učinaka tog utvrđenja, pod uvjetom poštovanja načela ekvivalentnosti i djelotvornosti." S obzirom na to da je početak tijeka zastarnog roka za iznose plaćene na temelju

nepoštene ugovorne odredbe od dana ispunjenja ništetnog ugovora, odnosno od dana sklapanja ugovora, u praksi ES-a ocijenjen protivnim EU pravu, novo tumačenje početka tijeka zastarnog roka u hrvatskoj sudskoj praksi (od dana utvrđenja ništetnosti odgovara) u cijelosti odgovara zahtjevima načela djelotvornosti zaštite potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi kako to zahtijeva Direktiva 93/13.

20. Pravna priroda spora jest stjecanje bez osnove s obzirom na to da su banke stekle određenu korist na temelju ništetnih odredbi. Što se tiče opsega vraćanja u obzir dolazi primjena čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015 i 29/2018 te u daljnjem tekstu: ZOO) u kojem je propisano da kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

21. Iz samog Ugovora o kreditu koji je predmet ovog spora je razvidno da se radi o potrošačkom ugovoru sklopljenim s tužiteljem kao fizičkom osobom za stambene potrebe, da je to potrošački ugovor te da je isti sklopljen u obliku unaprijed formuliranoga standardnog ugovora sastavljenog od tuženika na koji tužitelj nije mogao utjecati. Taj zaključak potvrđuje i činjenica da su ti krediti tretirani kao potrošački kad se provodila konverzija, odnosno kad je sklopljen Dodatak Ugovora o kreditu na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakon o potrošačkom kreditiranju, kojim su odredbe ugovora o kreditu izmijenjene u pogledu valute obveze, redovne kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita, budući da su se takvi dodaci ugovora prema tom zakonu sklapali sami za potrošačke ugovore. Nadalje, iz predmetnog ugovora o kreditu je nadalje razvidno da je ugovorena valutna klauzula u CHF, odnosno da su glavnica kredita i anuiteti vezani uz tu valutu, da je ugovorena početna kamatna stopa od 5,25 % godišnje te da je ista promjenjiva u skladu s odlukom o kamatnim stopama kreditora, a iz Nalaza i mišljenja vještaka je razvidno da je tečaj CHF tijekom otplate kredita znatno porastao te da su se kamatne stope povećavale sukladno odlukama tuženika.

22. Tuženik je na okolnost sklapanja predmetnog ugovora o kreditu predložio saslušanje svjedokinje Verice Mrkonjić, a odustao je od saslušanja ostalih prethodno predloženih svjedoka. Tužitelj je na okolnost da se o ugovoru o kreditu nije pojedinačno pregovaralo, da prilikom sklapanja ugovora bio upozoren na rizike ugovaranja valutne klauzule u CHF te da mu nije bio objašnjeno na temelju kojih kriterija će se mijenjati kamatna stopa predložio svoje saslušanje.

23. Na temelju iskaza svjedokinje Verice Mrkonjić sud je utvrdio da su sredstva kredita utrošena za kupnju stana za potrebe tužiteljeve obitelji u kojem i danas žive te da je kredit otplaćivao tužitelj plaćanjem anuiteta u poslovnici banke.

24. Tužitelj u svom iskazu navodi da su 2007. supruga i on došli iz Splita u Varaždinske Toplice i živjeli u podstanarskom stanu iz kojeg su se morali iseliti 15. prosinca 2007., pa im je hitno trebao stan, a kako nisu imali novac za kupnju stana odlučili smo se uzeti stambeni kredit, da se kreditu informirao u više banaka, ali su uvjeti za stambene kredite u to vrijeme bili najpovoljniji u tadašnjoj Hypo Alpe Adria bank koja sada posluje kao Addiko bank, to ukoliko više što je ona i sufinancirala izgradnju stana koji smo odlučili kupiti, da mu je u banci kao najpovoljniji ponuđen predmetni kredit koji sadrži odredbe o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj

stopi pri čemu mi je bilo rečeno da ne moram brinuti, da je valuta CHF sigurna i stabilna pa je nakon što mu je predložen tekst ugovora i otplatni plan odlučio taj kredit prihvatiti ne znajući da se mogu pojaviti problemi, da mu u banci nije bilo rečeno da HNB ne štiti tečaj CHF prema kuni kao što štiti tečaj EUR, a na to ga nije upozorio ni javni bilježnik, da su sredstvima kredita kupili stan u kojem i danas žive s djecom, da je početna rata kredita bila oko 4.300,00 kuna, a nakon nekog vremena je počela sve više i više rasti zbog porasta tečaja CHF i povećanja kamate, dok se njegova plaća smanjivala pa je to bilo neizdrživo, morao je posuđivati novac od prijatelja, rodbine, a kad je morao posuditi od svojih roditelja osjećao sam se kao da je dotakao dno dna, da mu kad je sklapao taj ugovor na kraj pameti nije bilo da bi ga banka mogla tako opljačkati kao što je to bio slučaj, da je s obzirom na to da se rata kredita tako jako povećala bio prinuđen prihvatiti konverziju kad se pojavila ta mogućnost, da prvi puta čuje za pojam valute utočišta, da nije bio upozoren na to da postoji neki rizik u vezi s valutom CHF već je upravo suprotno bio uvjeren da je to sigurna i stabilna valuta i da ne treba brinuti zbog nje, da mu je banci predan na potpis već pripremljen tekst ugovora na čiji sadržaj nije mogao utjecati te da u času sklapanja ugovora nije bio vlasnik obrta niti trgovačkog društva.

25. Na temelju iskaza tužitelja koji je prihvaćen kao vjerodostojan sud je utvrdio da je tužitelj s tuženikom sklopio predmetni ugovor u kojima se navodi da je namjena kredita izgradnja kuće, da je sredstva kredita utrošio za izgradnju kuće, da se o odredbama kredita nije pojedinačno pregovaralo, da je riječ o tipskom ugovoru na čiji sadržaj tužitelj nije mogao utjecati, da nije bio upozoren na rizike sklapanja ugovora s valutnom klauzulom u CHF niti su mu bili predloženi kriteriji po osnovu kojih će se mijenjati kamatna stopa te da se početna rata kredita zbog porasta tečaja i kamatne stope znatno povećala.

26. Ocjenom svih provedenih dokaza sud zaključuje da tužitelju od strane bankarskog službenika nije detaljno objašnjen predmetni kreditni odnos, da mu nisu predloženi parametri koji utječu na promjenu kamatne stope te da je tuženik propustio razjasniti tužitelju odredbu o valuti obveze i nije postupao u dobroj vjeri, odnosno da nije dokazano da je tuženik informirao tužitelja kao potrošača u predugovornom stadiju sklapanja Ugovora o kreditu o rizicima promjene tečaja švicarskog franka.

27. Iz Ugovora o kreditu koji je predmet ovog spora je razvidno da je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, ali da nisu ugovoreni i parametri po osnovu kojih će se ista mijenjati, pa se mijenjala jednostrano na osnovu odluka tužene banke kao što proizlazi iz Nalaza i mišljenja vještakinje Danijele Podbojec. Za ovaj spor odlučno je to da prilikom sklapanja ugovora nisu ugovoreni kriteriji, odnosno parametri po osnovu kojih bi se mijenjala kamatna stopa, već se ista mijenjala jednostrano prema odlukama tuženika koji je o tome samo obavještavao tužitelja kao korisnika kredita, budući da ugovor o kreditu ne sadrže precizne kriterije za određivanje promjenjive kamatne stope, pa tužitelj ni na koji način nije mogao znati na koji način i po kojim parametrima će se mijenjati kamatna stopa, u tom slučaju je odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi ništeta, jer se o tome nije pojedinačno pregovaralo s tužiteljem kao korisnikom kredita niti su s njim ugovoreni parametri o kojima ovisi promjena prvotno ugovorene kamatne stope, pa se slijedom toga budući da je ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi ništeta, u ovom slučaju se može primijeniti samo ona prva, početno ugovorena kamatna stopa od 5,25%.

28. S obzirom na to da je zbog primjenom spornih ugovornih odredaba o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli CHF o kojima se nije pojedinačno pregovaralo došlo do znatnog porasta anuiteta i glavnice kredita, osobito nakon što je tečaj CHF, koji Hrvatska narodna banka za razliku od tečaj EUR-a ne drži pod kontrolom i koja je takozvana "valuta utočišta", što potrošači, korisnici kredita bez da su na to bili upozoreni, a odlukama donesenima u kolektivnom sporu i na temelju dokaza provedenih u ovom postupku je utvrđeno da nisu, znatno porastao i skoro se izjednačio s tečajem EUR-a, time je prouzročena značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana. Smatra se da nepoštena ugovorna odredba nikad nije bila ugovorena, stoga ne može imati učinak u odnosu na potrošača pa slijedom toga sudsko utvrđenje nepoštenosti takve odredbe mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da navedene odredbe nije bilo. Stoga ovaj sud kao i prethodno navedeni sudovi koji su sudili u kolektivnom sporu po tužbi potrošača, čijim odlukama je vezan, zaključuje da su ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u CHF u ovom slučaju ništetne. Proglašenjem ugovorne odredbe nepoštenom za potrošače nastaje subjektivno pravo na restituciju te potrošač ima pravo na punu restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora, neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba nepoštena.

29. Okolnost da je ugovor solemniziran po javnom bilježniku ne dovodi u pitanje taj zaključak, jer su prethodno navedeni sudovi to imali u vidu kad su odlučili da su ugovorene odredbe o klauzuli CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi ništetne, a uloga javnog bilježnika u postupku solemnizacije ugovora pa tako i onih o kreditu, u smislu odredbi iz tih članaka ocijeniti je ako je to moguće, jesu li ugovorne stranke ovlaštene i sposobne poduzeti i sklopiti taj pravni posao, objasniti im smisao tog posla i uvjeriti se o postojanju njihove prave volje za sklapanje tog pravnog posla, a što su javni bilježnici koji su ovjeravali predmetne ugovore i činili.

30. U ovom slučaju je 1. veljače 2016. sklopljen Dodatak ugovora o kreditu u skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15 – dalje: Novela), kojima je promijenjena ugovorena valutna klauzula u CHF u valutnu klauzulu u euru slijedom čega i to treba uzeti u obzir. U odredbi čl. 19.b. propisano je načelo konverzije kredita tako da konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

31. Iz Dodatka Ugovora o kreditu proizlazi da su stranke prihvatile konverziju te su mijenjale odredbe iz osnovnog ugovora i to valuta kredita, kamatna stopa i iznos neotplaćenog kredita te je postignut sporazum o raspolaganju preplatom. Spomenuti Aneksi Ugovora o kreditu nisu ništetni kao što je to zaključio u istovjetnom predmetu Vrhovni sud u svojoj odluci Gos-1/2019. Naime, u citiranoj odluci zauzet je pravni stav po kojem Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 102/15.) ima pravne učinke

i valjan je u slučaju kada su nišetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Tako Vrhovni sud u citiranoj odluci ističe kako je Novelu ("Narodne novine" broj 102/15) Ustavni sud Republike Hrvatske ocijenio usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske te u svojem rješenju broj U-I-3685/2015 i dr. od 4. travnja 2017. nije prihvatio prijedlog više predlagatelja fizičkih osoba te osam kreditnih institucija za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom tog Zakona (kao i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama – "Narodne novine" broj 102/15). U svojoj odluci Ustavni sud Republike Hrvatske pored formalne i materijalne ustavnosti istaknuo je da osporeni ZIDZPK ima legitiman cilj koji se ogleda u povećanju socijalne zaštite, sprječavanju nastavljanja nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i sprječavanju produbljivanja dužničke krize te da je navedena mjera (konverzija) razmjerna legitimnom cilju koji se želio postići jer su propisane mjere bile prikladne i nužne te nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera. Njome nije nametnut prekomjeran teret ni kreditnim institucijama kao adresatima.

31.1. Pritom je za dodati da je u oglednom postupku koji se pred tim sudom vodio u predmetu Gos-1/2019, Vrhovni sud Republike Hrvatske, odgovarajući na pitanje važno 12 Poslovni broj: GŽ-66/2026-3 za jedinstvenu primjenu prava koji mu je uputio Općinski sud u Pazinu, dao sljedeći odgovor: „Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su nišetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.“ Osim toga, Ustavni sud Republike Hrvatske rješenjem broj U-I-3685/2015 i dr. od 4. travnja 2017. nije prihvatio prijedlog više predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom ZID ZPK/2015 na temelju kojeg Zakona je među strankama sklopljen sporazum o konverziji, ocijenivši taj Zakon usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske.

31.2. Naposljetku, dodatak uz ugovor o kreditu koji je sklopljen u skladu sa ZID ZPK/2015 sadrži odredbe o kojima se nije pojedinačno pregovaralo, ali su te odredbe odraz prisilnih zakonskih odredbi ZID ZPK/2015 koje je unaprijed odredio zakonodavac, a ne tužena banka. Zbog toga ugovoreni sadržaj dodatka ugovoru o kreditu u smislu članka 49. stavka 5. Zakona zaštiti potrošača ("Narodne novine" br. 41/2014. i 110/2015., dalje ZZP/2014) koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja dodatka, ne podliježu primjeni druge glave („Nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima“) trećeg dijela tog Zakona. Osim toga, opseg i sadržaj informiranja u odnosu na sklopljeni dodatak također su uređene prisilnom odredbom članka 19.d ZPK-a, a tijekom postupka nisu iznesene tvrdnje o tome da tuženik nije ispunio svoje obveze informiranja. Imajući na umu da se u skladu s člankom 19.c. stavkom 1. točkom 2. ZPK-a konverzija provodi na način da se umjesto početno ugovorene kamatne stope kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF primjenjuje kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF i na način da se na iznos početno odobrene glavnice kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF izračuna iznos glavnice kredita

denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se iznosom početno odobrene glavnice smatra iznos koji je zadužen u poslovnim knjigama vjerovnika (članak 19.c stavak 1. točka 1. ZPK-a) te da je tužitelju u skladu s člankom 19.d stavkom 2. ZPK-a omogućen pristup povijesnom pregledu općih uvjeta kreditiranja, povijesnom pregledu odluka o kamatnim stopama, povijesnom pregledu dnevnih tečajeva primjenjivih na kredite denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR koje je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR, očito je da je tužitelj prilikom sklapanja dodatka ugovoru bio precizno obaviješten o deviznom tečaju za otplatu kredita i o visini kamatne stope ugovorenih dodatkom (jer su promjene kamatne stope i tečaja već realizirani) i koji se retroaktivno primjenjuju na njegov ugovorni odnos.

32. Uklanjanje navedenih nišetnih odredbi i njihova zamjena novim ugovornim odredbom o valuti obveze i o kamatama u skladu s među strankama sklopljenim dodatkom ugovoru ne utječe na osnovanost zahtjeva za utvrđenje njihove nišetnosti. Nišetnost nastupa po samom zakonu pa uklanjanje navedenih nišetnih odredbi i njihova zamjena novim ugovornim odredbama o valuti obveze i o kamatama u skladu s među strankama sklopljenim dodatkom ugovoru o kreditu nema značaj „otpadanja“ njihove nišetnosti. Stoga je sud ugovorne odredbe iz predmetnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u CHF utvrdio nišetnima, odnosno odlučeno je kao u toč. I. izreke ove presude.

33. Načelno gledajući, kad su potrošači izvršili plaćanje na temelju nepoštenih ugovornih odredbi, trebaju, uz utvrđenje nišetnosti tih odredbi, imati i pravo na povrat tih plaćanja. Pravo potrošača na povrat posljedica je neobvezujuće prirode nišetne ugovorne odredbe. Bez prava na povrat plaćenog na temelju nepoštene ugovorne odredbe nema govora o neobvezujućem učinku ex tunc, a što je okvir postavljen člankom 87. stavkom 1. ZZP/2003. Stranke su dodatkom ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF koji je sadržavao nišetnu odredbu o jednostranoj izmjeni kamatne stope i nišetnu odredbu o otplati kredita uz valutnu klauzulu u CHF, izvršile konverziju kredita u cijelosti u skladu s prisilnom odredbom članka 19.c ZPK-a na način da su svi iznosi plaćeni na ime otplate ugovora o kreditu uz valutnu klauzulu u CHF tijekom otplate kredita do dana obračuna konverzije (30. rujna 2015.), iskorišteni u njegovu korist i to za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim dodatkom ugovoru o kreditu. Drugim riječima, u skladu sa zakonom, u obračun konverzije uzeti su i iznosi koji su plaćeni na ime nišetne ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope i nišetne ugovorene odredbe o otplati kredita uz valutnu klauzulu u CHF.

34. U tom smislu, iako ZID ZPK/2015 ne propisuje nišetnost spornih ugovornih odredbi pa stoga niti način restitucije potrošača, u pravnoj situaciji kad su isplate koje je tužiteljica učinila na ime nepoštene ugovorne odredbe o otplati kredita uz valutnu klauzulu u CHF i na ime nepoštene ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope koje su bile sadržane u ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF od 30. kolovoza 2005., na temelju među strankama sklopljenog valjanog dodatka tom ugovoru iskorištene za ispunjenje njezine obveze prema tom dodatku, a utvrđena je

preplata iskorištena za ispunjenje budućih anuiteta u valutnoj klauzuli u EUR, dodatak ugovoru o kreditu ima restitucijski učinak za tužitelja u odnosu na nepoštene ugovorne odredbe o otplati kredita uz valutnu klauzulu u CHF i o jednostranoj izmjeni kamatne stope koje su bile sadržane u ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF od 13. prosinca 2005. bez obzira na to što ZID ZPK/2015 ne predviđa da se iznosi koji su plaćeni na temelju ugovornih odredbi o otplati kredita uz valutnu klauzulu u CHF i o jednostranoj izmjeni stope ugovorne kamate iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF od 13. prosinca 2005. vraćaju tužitelju, nego da se iskorištavaju u njegovu korist za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim dodatkom ugovoru o kreditu.

35. Sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZID ZPK/15 kojim su stranke iznova od dana sklapanja Ugovora o kreditu uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, na valjan način, ugovoren među strankama, prestala je obveza tuženika (čl. 160. ZOO) na povrat više plaćenih iznosa s osnove nišetne odredbe o načinu promjene kamatne stope ugovornih kamata i valutne klauzule u CHF, a koja bi obveza proizlazila iz opće odredbe obveznog prava (čl. 1111. st. 1. ZOO) i ti, više plaćeni iznosi, nisu bez pravne osnove ostali u imovini tuženice. ZID ZPK/15 je u odredbama čl. 19.d i čl. 19.e propisao detaljnu, jasnu i transparentnu proceduru koja je prethodila zaključenju Ugovora o konverziji, kao i sadržaj tog ugovora, pa je tužitelj kao potrošač bio u prilici još prije sklapanja Aneksa Ugovora proučiti njegove odredbe.

36. U skladu s navedenim, primjena posebnog propisa (ZID ZPK/15) derogira opće odredbe ZOO o pravnim posljedicama nišetnosti na način da se svote koje su plaćene na temelju nepoštenih ugovornih odredbi o jednostranoj izmjeni stope ugovorne kamate te devizne klauzule u CHF, ne vraćaju potrošaču, već su iskorištene u njegovu korist za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim Dodatkom Ugovora o kreditu, a na način kako je to određeno u ZID ZPK/15. Kod toga nije pravno odlučno u kakvom su položaju oni potrošači koji su prihvatili konverziju u odnosu na one koji nisu jer je to bio izbor kojeg je ZID ZPK/15 jasno definirao i u slučaju tog izbora potrošači koji su prihvatili konverziju više se ne nalaze u položaju dužnika iz kredita s valutnom klauzulom u CHF. Dakle, radilo se o valjanom izboru koji je učinjen od strane korisnika kredita i potrošača i u skladu sa zakonom čija ustavnost i zakonitost nije dovedena u pitanje. Stoga nema nejednakosti tužitelja pred zakonom i sudovima kako to navodi tužitelj, jer na potrošače koji su konvertirali kredit primjenjuje se specijalni propis ZID ZPK/15 na temelju kojeg je konverzija kredita provedena i između stranaka zaključen Aneks ugovoru o kreditu koji izaziva pravne učinke. Nasuprot tome, na potrošače koji nisu proveli konverziju svog kredita navedeni lex specialis nije moguće primijeniti i stoga se ne radi o usporedivoj pravnoj situaciji.

37. Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine" br. 19/22, 59/23 – dalje: ZZP/22), a i njegov prethodnik ZZP/14 na isti način definiraju svrhu i cilj zakona, koja se svodi na zaštitu osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, i to: pravo na zaštitu ekonomskih interesa potrošača, pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu, pravo na pravnu zaštitu potrošača, pravo na informiranje i izobrazbu potrošača, pravo na udruživanje potrošača u svrhu zaštite njihovih interesa, pravo na predstavljanje potrošača i sudjelovanje predstavnika potrošača u radu tijela koja rješavaju pitanja od njihova interesa. Dakle, kada se govori o zaštiti potrošača ta zaštita

svoje domete može imati samo u okviru određenog tržišta, u ovom slučaju tržišta financijskih proizvoda i usluga (kredita) na području Republike Hrvatske. Notorno je da su banke na tržište plasirale proizvode kredite - s valutnim klauzulama, uglavnom vezanim na CHF ili EUR, ali su također plasirale kredite i u nacionalnoj valuti, kuni. Potrošač ima i pravo da ako proizvod koji je kupio ima nedostatke dobiti u zamjenu drugi proizvod, ili drugo odgovarajuće obeštećenje. Ako, i kada se potrošač odluči da umjesto proizvoda koji ima nedostatke koji mu nisu bili predloženi, za koje nije mogao znati, ako mu sve karakteristike proizvoda nisu bile poznate, a za što je odgovoran trgovac, dobije u zamjenu drugi proizvod koji nema sve mane i nedostatke, tada može dobiti samo jedan od onih proizvoda koji postoje na domaćem tržištu, a ne nekakav imaginarni nepostojeći proizvod koji se na tržištu ne nudi niti se ikada nudio. Stoga, kako su se na tržištu nudili financijski proizvodi - krediti s valutnom klauzulom u EUR, kada je potrošač optirao da u zamjenu za proizvod s nedostatkom - kredit s valutnom klauzulom vezanom za CHF, primi drugi proizvod uz obvezu banke da izvrši obračune sukladno citiranim odredbama, time je u biti potrošač ostvario zaštitu koju mu citirani zakoni pružaju unutar uvjeta i ponude na domaćem tržištu jer se pravo na potrošača da mu se uspostavi pravna i činjenična situacija u kojoj bi se potrošač nalazio da nepoštenih odredbi nije bilo ne može ostvariti izvan uvjeta konkretnog tržišta – u ovom slučaju financijskih usluga. Zaštita ekonomskih interesa potrošača, koja uključuje i zaštitu od nepoštenih ugovornih odredbi, nužno je povezana s unutarnjim tržištem i kao njegov dio upotpunjuje ostvarivanje tržišnih sloboda. Tržišna sloboda je, u skladu s odredbom čl. 49. st. 1. Ustava, temelj gospodarskog ustroja Republike Hrvatske i izvire, među ostalim, iz koncepta socijalne države (čl. 1. Ustava), koji obvezuje državnu i javnu vlast da utječu na tržišnu funkciju, odnosno da se miješaju u nju kako bi se osiguralo ostvarenje temeljnih socijalnih prava, ostvarila socijalna sigurnost i izjednačile ili umanjile ekstremne socijalne razlike (tako i Ustavni sud RH, odluka broj U-I-1694/2017 od 2. svibnja 2018.). U kontekstu zaštite potrošača u vezi s pravom na povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštene ugovorne odredbe, nacionalni propisi upravo imaju zadatak potrošačima pružiti visoki stupanj zaštite od nepoštenih ugovornih odredbi, ali uz osiguranje urednog funkcioniranja tržišta i tržišnih sloboda. U ovakvim okolnostima valja zaključiti da zamjena nepoštenih ugovornih odredaba zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca jer, s jedne strane, omogućuje donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora o konverziji od strane potrošača budući da je potrošač kao slabija ugovorna strana objektivno bio u mogućnosti informirano procijeniti hoće li prihvatiti ili odbiti ponudu banke za sklapanje ugovora o konverziji. Pritom se posebno naglašava da je zaključenje ugovora o konverziji ovisilo o volji potrošača jer je samo potrošaču ostavljena mogućnost izbora prihvaćanja ili neprihvaćanja konverzije. S druge strane, ovakav način uređenja zamjene nepoštenih ugovornih odredbi omogućuje i balansiranje interesa potrošača i trgovca na tržištu. Naime, učinak konverzije prema ZID ZPK/15 djeluje ex tunc što omogućuje uspostavu činjeničnog i pravnog okvira u kojem bi se potrošač našao i bez postojanja nepoštene ugovorne odredbe. Tako stvorena mogućnost uspostave činjeničnog i pravnog okvira kakav je postojao, već sama po sebi, ima restitucijski učinak jer omogućuje vraćanje koristi koju je druga ugovorna strana (trgovac) stekla od potrošača po osnovi nepoštene ugovorne odredbe i to u okolnostima i u proceduri koja je unaprijed poznata i unaprijed svim stranama predstavljena kao jednokratna mjera i trajno rješenje. Na taj je način, prema ocjeni revizijskog suda, zaključenjem Aneksa ugovoru o kreditu koji je zaključen prema pravilima posebnog propisa (ZID ZPK/15) uspostavljena ravnoteža između efektivne zaštite i zahtjeva pravne sigurnosti,

kao i zaštite legitimnih očekivanja strana u ugovornom odnosu koje su postupale u dobroj vjeri u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZID ZPK/15 (prema odredbi čl. 19.e ZID ZPK/15, potrošači snose: razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. toč. 1. ovoga Zakona, zatim iznos naplaćenih zatezних kamata, naknada troškova iz čl. 19.c st. 1. toč. 4. ovoga Zakona te iznos kamata i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. toč. 5. ovoga Zakona). Interveniranje u takav pravni odnos na način koji to tužitelj zahtijeva - unutar opsega obračuna izvršenog prema odredbi čl. 19.c u vezi s odredbom čl. 19.e ZID ZPK/15, bilo bi suprotno slobodi ugovaranja i slobodi tržišnog natjecanja koja izvire iz slobode ugovaranja.

38. Takve stavove koje je o tim pitanjima zauzeo Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci poslovni broj: Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026. prihvaća i ovaj sud te je u skladu s njima donesena i odluka u ovom sporu. Stoga je sud odbio zahtjev tužitelja u dijelu u kojem isti potražuje glavicu preplaćenih iznosa na temelju nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF i promjeni kamatne stope na temelju jednostrane odluke tuženika.

39. Tužitelj je nakon izrade dopune Nalaza i mišljenja vještaka konačnim tužbenim zahtjevom zatražio i zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o deviznoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi i to za razdoblje od dana plaćanja pojedinačnih mjesečnih obroka kredita do sklapanja Dodatka Ugovora o kreditu koje obračunate prema dopuni nalaza vještakinje iznose 7.723,85 eura, a prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz odluke poslovni broj: Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026. koje prihvaća i ovaj sud taj dio nije obuhvaćen obračunom u konverziji niti je uređen u ZID ZPK/15, pa je u tom dijelu osnovan zahtjev tužitelja na temelju općeg propisa iz čl. 1111. i čl. 1115. ZOO. Dakle, tužitelju pripadaju od dana sklapanja Ugovora o kreditu pa do dana prestanka obveze izvršenom konverzijom kredita (30. rujna 2015.) zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem ništetnih i nepoštenih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i deviznoj klauzuli u CHF, što znači na sve one iznose koje je tužitelj plaćao više od početnog tečaja i od početne kamatne stope, a tužitelju te zatezne kamate pripadaju u cijelosti i bez oduzimanja od bilo kakve preplate utvrđene Aneksom Ugovora o kreditu na temelju ZID ZPK/15. Dakle tužitelj u ovom slučaju kao korisnik kredita koji je na temelju ZID ZPK/15 ugovaranjem Dodatka Ugovoru o kreditu konvertirao kredit ugovoren s valutnom klauzulom u švicarskom franku i promjenjivom kamatnom stopom u kredit s valutnom klauzulom u EUR nema pravo na utvrđenje i isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredaba iz temeljnog ugovora o kreditu s ništetnom promjenjivom kamatnom stopom i ništetnom valutnom klauzulom u CHF, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljnog ugovora o kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita (30. rujna 2015.) i to u punom iznosu bez oduzimanja od preplate utvrđene u konverziji.

40. U svrhu utvrđenja koliko je tužitelj više platio tuženiku zbog primjene ništetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i klauzuli u CHF do dana konverzije, provedeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskoj vještakinji za ekonomiju, financije i računovodstvo Danijeli Podbojec. Sud je Rješenjem od 10. travnja 2025. vještakinji dao zadatak da izračuna koliko je tužitelj više platio tuženiku zbog promjene kamatne stope u odnosu na početnu i tečaja CHF u odnosu na tečaj koji je važio na

dan isplate, odnosno korištenja predmetnog kredita sklopljenog između tužitelja i tuženika, pri čemu treba uzeti u obzir da je između stranaka sklopljen Dodatak Ugovora o kreditu, odnosno provedena je konverzija sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju, pa je potrebno očitovati se i o tome da li je konverzija provedena sukladno navedenom zakonu, a nakon toga od prethodno izračunate preplate oduzeti iznos koji je tužitelju priznat kao preplata u postupku konverzije iz CHF u EUR. Nakon toga je sud Rješenjem od 30. lipnja 2026. vještakinji naložio da dopuni nalaz tako da izračuna iznos zateznih kamata koje bi pripadale tužitelju na preplaćene iznose temeljem ništetnih i nepoštenih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u CHF, dakle na sve one iznose koje je tužitelj plaćao više od početnog tečaja i od početne kamatne stope od dana plaćanja tih iznosa do dana izvršene konverzije.

41. Iz Nalaza i mišljenja vještakinje od 21. studenoga 2025. i to dijela Nalaza koji sadrži izračun preplate uz prijeboj s negativnim kamatnim i razlikama koji je mjerodavan za donošenje odluke u ovom sporu budući da je konačni tužbeni zahtjev, utemeljen na tom izračunu te Dopune nalaza od 16. srpnja 2026., proizlazi da je konverzija izvršena temeljem zakona o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/2015) iz kredita u valuti CHF u kredit uz valutnu klauzulu u EUR, da je utvrđen višak od 9.479,90 EUR / 71.426,36 HRK, da je tužitelj više platio tuženiku zbog promjene kamatne stope u odnosu na prvotno ugovorenu i zbog promjene tečaja CHF u odnosu na tečaj CHF koji je vrijedio na dan isplate kredita, u periodu od sklapanja ugovora o kreditu do 30.9.2015. (uz prebijanje) ukupno 12.449,79 EUR (93.802,92 HRK) te da zakonska zatezna kamata na preplate utvrđene nalazom i mišljenjem, izračunata od dana nastanka pojedine preplate do 30. rujna 2015. iznosi 7.723,85 EUR / 58.195,37 HRK.

42. Tužitelj koji je bez primjedbe prihvatio Nalaz vještakinje je kao što je već prethodno rečeno konačne tužbene zahtjeve uskladio s nalazom vještakinje, a konačno postavljenim tužbenim zahtjevom za isplatu potražuje isplatu iznosa od 12.449,79 EUR na ime preplata po osnovu primjene kamatne stope i promjene tečaja CHF sa zakonskom zateznom kamatom od pojedinih preplata do isplate te isplatu iznosa od 7.723,85 EUR na ime zakonske zatezne kamate na preplate obračunate do dana konverzije sa zakonskom zateznom kamatom sa zateznom kamatom u skladu s čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećana za pet postotnih poena, u kunsnoj protuvrijednosti CHF do 31. srpnja 2015., od 01. kolovoza 2015. godine do 30. rujna 2015. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena.

43. Tuženik je u podnesku od 22. prosinca 2025. istaknuo primjedbe na Nalaz vještakinje od 3. rujna 2025. u kojem navodi da kako je nalaz i mišljenje vještaka neodređeno obzirom da vještak ne obrazlaže način izračuna u istom, da postoje razdoblja u kojima je tužitelj namirivao manje iznose od onih koje je vještak utvrdio po početnom otplatnom planu, te je stoga takve iznose vještak trebao uzeti u obzir prilikom izračuna, odnosno pozitivne preplate umanjiti za tzv. negativnu razliku u preplati, za manje plaćene iznose pojedinih mjesečnih anuiteta u razdobljima kada je tečaj CHF bio niži

od početnog jer ugovorni odnos stranaka po sklopljenom ugovoru o kreditu treba sagledati kao jedan cjeloviti odnos sa pravima i obvezama obiju ugovornih strana, pa se slijedom toga tužitelju, kao korisniku kredita, ne može dosuditi ništa više od onog što je on stvarno preplatio tuženiku temeljem navodno ništetnih ugovornih odredbi, da se za izračun trebala koristiti promjenjiva kamatna stopa koju je tuženik koristio za kunske kredite, a ne po početnoj otplatnoj stopi predmetnog ugovora o kreditu, da je prilikom izrade nalaza i mišljenja vještak pogriješio prilikom obračuna kamatne stope te tečaja, posebice iz razloga jer obračun vještaka nema osnovu u činjenicama iznesenim u tijeku postupka, a ujedno nema uporište u sudskoj praksi niti u kakvom materijalnom propisu, da je nalaz i mišljenje izradio na način kao da se radi o ugovoru o kreditu s fiksnom kamatnom stopom te s fiksnim tečajem, iako su tužitelj i tuženik sklopili ugovor o kreditu s promjenjivom kamatnom stopom te s valutnom klauzulom u CH.

44. Vještakinja se o primjedbama tuženika na njezin Nalaz pisano očitovala u podnesku od 12. svibnja 2026. u kojem navodi da su prilikom izračuna preplate do konverzije, od ukupnog iznosa uplata od 538.709,84 HRK oduzete su obveze izračunate po početnoj kamatnoj stopi i tečaju na dan plasmana od 403.129,32 HRK te razlika između ta dva iznosa predstavlja ukupne preplate do konverzije od 135.580,52 HRK (točka 6.), da se primijenjena metodologija izračuna temelji se na načelu netiranja (prijeboja), pri čemu su u ukupnom izračunu uzete u obzir i pozitivne i negativne razlike, da su negativne razlike, gdje su postojale, uključene su konačan izračun te su kompenzirane s pozitivnim razlikama, da su razlike radi promjene kamatne stope iznosile su 11.977,17 HRK, s time da je izvršen prijeboj između razlika radi povećanja kamatne stope od 24.893,75 HRK i radi smanjenja od 12.916,58 HRK (24.893,75-12.916,58), kao što je navedeno u točki 6.1., a i vidljivo iz Tabele 3. u kojoj su prikazane i pozitivne i negativne razlike, da su razlike radi promjene tečaja iznosile 123.603,35 HRK te nisu iskazane negativne razlike iz razloga jer ih nije niti bilo (točka 6.2.; Tabela 4.) pa je zbog toga izrađen samo jedan izračun koji uključuje negativne tečajne razlike (izračun uz prijeboj), a nije izrađen i drugi izračun bez negativnih tečajnih razlika kako je glasilo zadatak suda, jer negativnih tečajnih razlika nije niti bilo, da se dakle, ukupna razlika uplata prije konverzije sastoji se od razlike radi promjene kamatne stope od 11.977,17 HRK (prebijen iznos) i razlike radi promjene tečaja (nije bilo negativnih tečajnih razlika ($11.977,17 + 123.603,35 = 135.580,52$)), da su nalazom od 3. rujna 2025. dani su odgovori na pitanja postavljena nalogom za vještačenje, da je izrađen u skladu sa zadatkom postavljenim od strane suda, a to je bilo izračunati razlike plaćenog uz primjenu početno ugovorene kamatne stope i primjenu tečaja CHF na dan isplate kredita te da ostale navode tuženika iz podneska vještak smatra pravnim pitanjima na koja se nije u mogućnosti očitovati te u cijelosti ostaje pri svom nalazu. Vještakinja je i usmeno iznijela i obrazložila svoj nalaz tijekom saslušanja na ročištu održanom 30. lipnja 2026. Tada je iskazala ostaje kod nalaza i mišljenja te svog očitovanja o primjedbama tuženika na nalaz iz podneska od 12. svibnja 2026., da su se računale razlike između stvarnih uplata i anuiteta izračunatih po početnoj kamatnoj stopi i tečaju na dan plasmana kredita, da je konverzija provedena sukladno zakonu, da je preplate po osnovu tečaja i valute umanjila za preplatu priznatu konverzijom, date da negativnih tečajnih razlika nije bilo, a kamatnih je bilo i kod njih je izvršen prijeboj.

45. Primjedbama na dopunu nalaza od 16. srpnja 2026. koji sadrži izračuna zateznih kamata na preplate do dana provedene konverzije nije bilo. Sud je nakon pomne analize Nalaza vještakinje i dopune nalaza kojim su obračunate zatezne

kamate na preplate do dana provedene konverzije, nakon što je vještakinja svojim pisanim i usmenim očitovanjem o primjedbama tuženika dodatno obrazložila svoj nalaz na način da je sve primjedbe valjano otklonila, prihvatio kao stručan i objektivan te kao takav podoban za donošenje odluke u ovom sporu.

46. S obzirom na to da je sud utvrdio da su ništetne odredbe predmetnog ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi, to takvo utvrđenje ništetnosti mora ima za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da takvih odredaba nije bilo. Budući da kao što je prethodno obrazloženo tužitelj s obzirom na to da je sklopljen Dodatak ugovora o kreditu kojim je provedena konverzija iz kredita u CHF u kredit u eurima, tužitelj provedenom konverzijom nije oštećen samo u pogledu zakonskih zateznih kamata na preplate do dana provedene konverzije, a iz Nalaza vještakinje proizlazi da obračunate zatezne kamate uznose 7.723,85 eura, to je sud obvezao tuženika isplatiti tužitelju navedeni iznos sa zateznim kamatama koje teku od dana podnošenja tužbe, 14. svibnja 2019. pa do isplate, odnosno odlučeno je kao u toč. II. izreke ove odluke. U vezi s tim se napominje da prema članku 31. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, na iznos neisplaćenih kamata mogu se zahtijevati zatezne kamate samo od dana kada je sudu podnesen zahtjev za njihovu isplatu. Dakle opće pravilo je da se ne obračunava kamata na kamatu (anatocizam), ali se ta zabrana ne odnosi na procesne kamate kada se potraživanje postavi u sudskom postupku, kao što je ovdje slučaj. S obzirom na to da tužitelja zatezne kamate na obračunate zatezne kamate na preplate do dana provedene od ranijih datuma, dio njegovog alternativnog tužbenog zahtjeva kojim potražuje zatezne kamate kao što se navodi u podnesku tužitelja od 14. kolovoza 2026. je odbijen, odnosno odlučeno je kao u toč. II. izreke ove presude.

47. Sud nije usvojio postavljeni prvi tužbeni zahtjev iz podneska tužitelja od 28. studenoga 2025. kojim tužitelj potražuje isplatu iznosa od 12.449,79 eura sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom na ime preplata po osnovu promjena kamatnih stopa i promjena tečaja CHF, budući da je tužitelj u odnosu na te preplate oštećen provedenom konverzijom, slijedom čega ima pravo samo na zakonsku zateznu kamatu obračunatu na te preplate. Stoga je njegov tužbeni zahtjev tužitelja u tom dijelu odbijen, odnosno odlučeno je kao u toč. III. izreke ove presude.

48. Napominje se da dokazi i dostavljena sudska praksa koji se ne analiziraju u ovoj odluci nisu od značaja za rješavanje ovog spora, pa ih sud stoga posebno ne obrazlaže.

49. Odluka o zateznim kamatama na dosuđeni iznos glavnice temelji se na čl. 29. st. 1. i st. 2. ZOO sukladno kojem čl. 29. st. 1. ZOO prema kojem dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duuguje, pored glavnice, i zatezne kamate i to do 31.7.2015. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. do 31.12.2022 po stopi koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1.1.2023. do 31.12.2023. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog

dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 1.1.2024. pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, a to je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine

50. Budući da se prema čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju platiti i zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a tuženik je u ovom slučaju nepošteni stjecatelj, zatezne kamate teku od svake pojedine preplate pa do isplate kao što se navodi u Nalazu vještakinje, odnosno od dana kad je tuženik kao nepošteni stjecatelj to stekao.

51. Prema čl. 154 st. 1. Zakona o parničnom postupku stranka koja izgubi parnicu u cijelosti dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove. Prema stavku 2. tog članka omjer uspjeha u parnici ocjenjuje se prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva. Nadalje, prema st. 5. tog članka sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje su protivna stranka i njezin umještač imali ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi. Tužitelj je u ovom sporu nije uspio u cijelosti budući da su mu je dosuđen samo iznos zateznih kamata na pojedine preplate, a ne i preplate po osnovu promjena kamtne stope i tečaja CHF, ali su mu troškovi postupka dosuđeni u cijelosti. Imajući na umu kriterije za ispitivanje je li ograničenje prava na pristup sudu u obliku odluke o troškovima postupka bilo razmjerno legitimnom cilju kojem se teži, a koje je Europski sud za ljudska prava razvio u predmetu *Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske* od 6. rujna 2009., kao i tumačenje tog Suda da su jamstva pristupa sudu jednako snažno primjenjiva na privatne sporove kao i na sporove koji uključuju državu (*Čolić protiv Hrvatske* od 18. studenog 2021.), ovaj je sud vodio računa o činjenici da u odnosu na predmet spora – osnovanost kondikcijskog zahtjeva za isplatu na temelju nepoštenih ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF koji je konvertiran u ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u EUR u skladu s odredbama ZID ZPK 2015, postoji neujednačena sudska praksa drugostupanjskih sudova koji na istovjetne činjenice različito primjenjuju pravo. Pritom nije primijenjen procesnim pravom predviđen mehanizam za prevladavanje tih razlika. U takvim se okolnostima u kojima je pitanje obeštećenja potrošača nakon konverzije podložno tumačenju sudova te u trenutku podnošenja tužbe nije bilo pojašnjeno, ne može zaključiti da je ova tužba bila očito neosnovana i lišena svakog izgleda za uspjeh. Zbog toga legitimni cilj, izbjegavanje neopravdanog parničenja nije izravno primjenjiv u ovom predmetu. Stoga po stavu ovog suda trošak postupka u cijelosti pada na teret tuženika s obzirom da tužitelj nije mogao predvidjeti svoje izgleda za uspjeh u parnici jer sudska praksa o spornom pravnom pitanju nije bila ustaljena niti pred drugostupanjskim sudovima niti pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, slijedom čega nije mogao predvidjeti izgleda za konačni uspjeh. Osim toga, praksa o snošenju troškova parničnog postupka u parnicama za zaštitu prava koja potrošaču pripadaju na temelju Zakona o zaštiti potrošača, predstavljalo bi prepreku koja potrošača odvraća od ostvarivanja prava na djelotvorni sudski nadzor eventualne nepoštenosti ugovornih odredbi (tako i odluka Suda EU C-224/19 i C-259/19). Sud je tužitelju u skladu s čl. 155. Zakona o parničnom

postupku dosudio samo one troškove koji su bili potrebni za vođenje ove parnice. Tužitelju je priznat zatraženi trošak sastava tužbe od 250,00 EUR s PDV-om na temelju Tbr. 7/1 i Tbr. 46. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj: 138/2023, u daljnjem tekstu Tarifa), trošak sastava četiri obrazložena podnesaka od 25. studenoga 2020., 9. studenoga 2020., 28. studenoga 2025., 28. svibnja 2026., i 14. kolovoza 2026. za svaki po 250,00 EUR s PDV-om na temelju Tbr. 8/1 Tarife i Tbr. 46. Tarife, trošak sastava podnesaka od 14. kolovoza 2026. u iznosu od 125,00 EUR na temelju Tbr. 8/3 Tarife i Tbr. 46. Tarife, trošak sastava podnesaka od 10. travnja 2025. u iznosu od 62,50 EUR na temelju Tbr. 8/4 Tarife i Tbr. 46. Tarife, trošak zastupanja na ročištima 2. svibnja 2023., 4. veljače 2025., 10. travnja 2025., 30. lipnja 2026. i 6. listopada 2026., za svako ročište po 250,00 EUR s PDV-om na temelju Tbr 9/1 i Tbr. 46 Tarife, trošak sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 170,95 EUR i trošak knjigovodstveno-financijskog vještačenja provedenog tijekom postupka u iznosu od 535,00 EUR, što sve daje ukupno dosuđeni trošak od 3.455,95 EUR. Tužitelju nije priznat ukupno zatraženi trošak podneska od 14.8.2026., već mu je za tak podnesak na temelju Tbr. 8/3 u vezi s tbr. 46. Tarife priznat iznos od 125,00 EUR, budući da je to peti podnesak podnesen tijekom postupka, a prema Tbr 8/3 sa sastavljanje obrazloženih podneska izvan Tbr. 8/1 odvjetniku pripada 50% nagrade iz tbr. 7, ali ne više od 100 bodova. Na sve dosuđene troškove je sud dosudio i zakonsku zateznu kamatu također prema stopi iz čl. 29. st. 2. ZOO-a tekućom od dana donošenja ove odluke, a to u skladu s odredbom čl. 151. st. 3. Zakona o parničnom postupku prema kojoj parnični troškovi obuhvaćaju i zatezne kamate od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova postupka, o čemu sud odlučuje na zahtjev stranke, koji je u ovom slučaju podnesen.

52. Tuženikov zahtjev za naknadu parničnog troška odbijen je u cijelosti iako je u parnici djelomično uspio s obzirom na to da je tužitelju dosuđen zatraženi parnični trošak u cijelosti iako u parnici nije uspio u cijelosti, a kao što je to prethodno obrazloženo.

U Varaždinu 23. listopada 2026.

Sutkinja
Jadranka Orlović

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dopuštena je žalba nadležnom županijskom sudu. Žalba se podnosi pismeno putem ovoga suda u tri primjerka u roku od 15 dana, od dana dostave ili objave i uručenja ovjerenog prijepisa presude.

Ako stranka nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onoga dana kada je održano ročište na kojemu se presuda objavljuje.

Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, sud će presudu dostaviti prema odredbama Zakona o parničnom postupku o dostavi pismena (čl. 335. st. 8., 9. i 11. Zakona o parničnom postupku).

Rokovi za žalbu iz stavka 1. ovoga članka ne teku od 1. do 15. kolovoza (Čl. 348.st.4. ZPP-a).

Dostaviti:

1. Tužitelju punomoćnicima, odvjetnicima u Zajedničkom odvjetničkom uredu Marijan Fosin i Božica Petak Vujec u Varaždinu,
2. Tuženiku, po punomoćnicima, odvjetnicima u odvjetničkom društvu Ćurković i Šanjug d.o.o., Zagreb,

Broj zapisa: **9-3088f-1a705**

Kontrolni broj: **0da2f-222ab-1fd13**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Varaždinu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.